

Lietuviškų kvailių ir gū, "krauju sucementuotos sutarties — Hitlerio-Stalino" propaguotojų laikraštis "V." gruodžio 15 d. š. m. laidoje rašo:

"Išrodo, kad Mr. Byrnes išvyko Maskvon su alyvos šakele."

Iš tokio pasakymo išeitų, kad Mr. Byrnes atsiklaups prieš Molotovą ir pasižadės atiduoti viską, ką raudonojo teroro užsienių komisarų reikalauja. Jeigu Mr. Byrnes, Mr. Bevin ir kiti išpildytų sovietų Rusijos reikalavimus, tai visiems būtų aišku, kad taika pralaimėta.

Rusijos pavergtosios tautos niekad nenurims. Kovojo, kovoja ir kovos dėl laisvės ir nepriklausomybės. Juk ne dėl to buvo vedamas karas, ne dėl to milijonai karių praliejo kraują, kad kitas žiaurus diktatorius pavergtų, kankintų ir žudytų nekaltus žmones.

Sveikinimai Amerikos Lietuvių Kongresui

(Chicago, Ill., 1945, lapkr. 29, 30 ir gr. 1 dd.)

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — (VLIK):

"TAUTOS VILTYŠ JŪSŲ ŽYGIUOSE. ISLAISVINTA TĖVYNĖ BUS AMŽIAIS JUMS DĖKINGA."

Lietuvių Partizanų Grupė, Okupuotoje Lietuvoje:

"Mūsų dienos baigiasi. Žukovo armijos su specialiais šunų batalionais valo kraštą nuo partizanų. Lietuviai esantieji toliau padėkit, gelbėkit. Atvažiuavę Lietuvon rasit tik dėkumą."

Prancūzijos Lietuviai:

"Nuoširdžiai sveikiname brangius užjūrio brolius visuomet jautriai atsiliepiantius ir kankinamus Tėvynės ir jos vaikų šauksmą. Linkime pasisekimo besibeldžiant į pasaulio sąžinę ir savo žygiams vaduojant pavergtą Lietuvą."

Danijos Lietuviai:

"Sveikiname Amerikos Lietuvos Kongresą. Širdingiausiai sveikiname mūsų brolių ir seserų Amerikoje energiją ir patriotizmą. Jų pasišventime ir Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės moralę paramoj yra vienintėlė tikra viltis Lietuvai išlaisvinti ir išgelbėti nuo baisių kančių. Linkime didžiausio pasisekimo Kongreso istoriniams darbams."

Škotijos Lietuviai:

"Škotijos Lietuvos Taryba, vyriausias Škotijos lietuvių organizuotos visuomenės atstovas, sveikiname Lietuvos Kongresą ir užtikriname jam visiš-

Pašventino Naują Lietuvii Katalikų Bažnyčią

East St. Louis, Ill. — Šekmadienį, gruodžio 16 d. pašventino naują švč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurios kampinio akmens pašventinimas įvyko rugsėjo 9 d. š. m.

Nauja bažnyčia dar neužbaigta statyti. Pastatytas tik pirmas aukštas, kur bus laikomos namaldos kol bus galima užbaigti statyti antrą aukštą.

Pašventinimo apeigas atliko Belleville vyskupas Henry Althoff, D. D.

Ta pačia proga parapija oaminėjo savo auksinį jubiliejų. Parapija suorganizuota 1895 metais.

Švč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijos klebonu yra kun. Dr. A. Deksnys, nuoširdus laikraščio "Darbininko" rėmėjas.

Sveikiname kleboną kun. Dr. A. Deksnį ir jo parapijiečius!

Jung Valstybės Duoda 5 Milijonų Paskolą Suomijai

Washington, D. C. — Jung. Valstybės sutiko duoti \$5,000,000 paskolą Suomijai, kuri be pertraukos mokėjo savo skolą Amerikai po pirmojo pasaulinio karo.

Užmušė 9, Sužeidė 60 Žmonių Traukinių Susimušime

Kollock, S. C., gr. 17 — The Seaboard Airline's "Silver Meteor" traukinys susimušė su įšiaurę važiuojančiu "Sun Queen" traukiniu arti Kollock miesto. Užmušė 9 žmones ir sužeidė 60 žmonių.

"Silver Meteor" traukinio inžinierius užmuštas.

Turkija Atmetė Maskvos Protestą

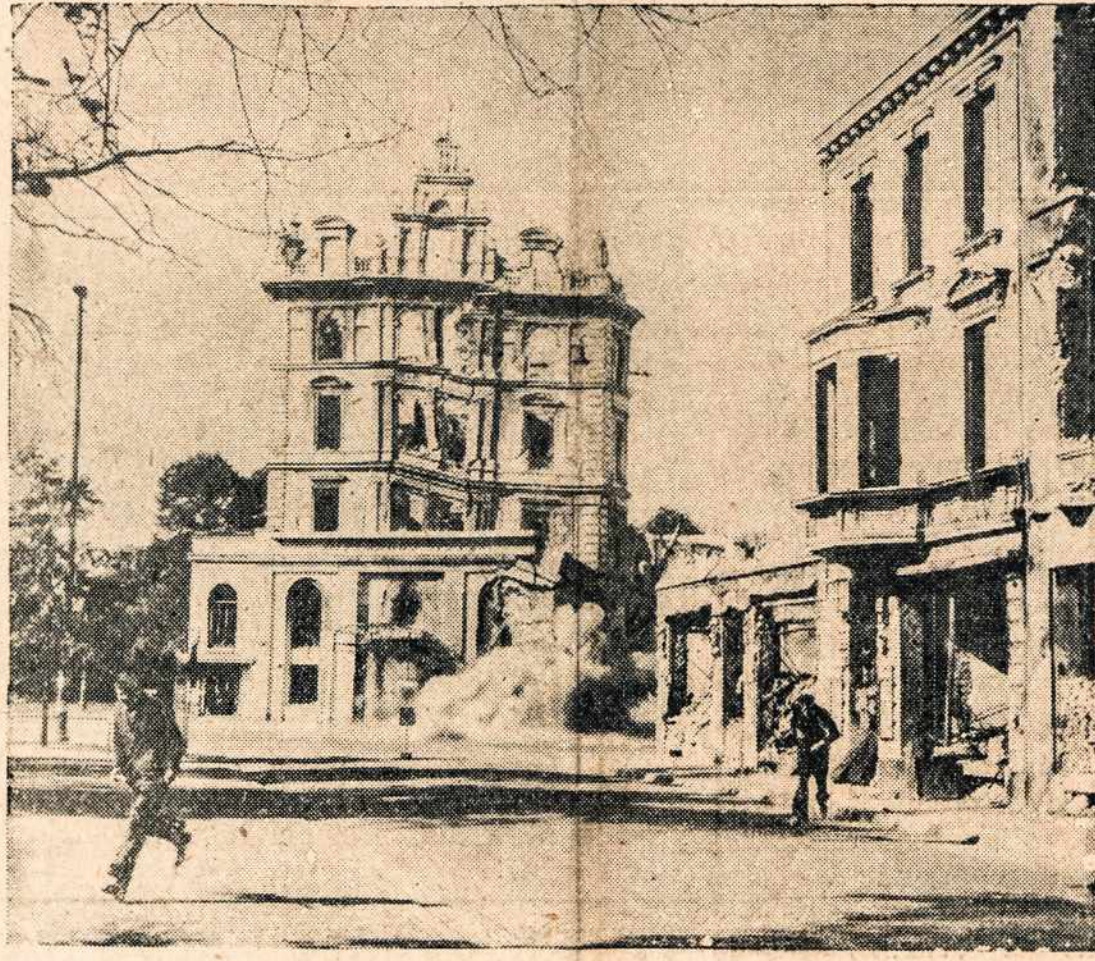
Londonas, gr. 17 — Tarp sovietų Rusijos ir Turkijos kilo nesupratimai dėl studentų demonstracijos Istanbule gruodžio 4 d. Sovietų Rusijos spauda ir vyriausybė teigia, kad toji demonstracija būvusi prieš Rusiją.

ką mūsų moralinę ir kitokią mums prieinamą paramą jo planams ir žygiams Lietuvos laisvei ir Nepriklausomybei atgauti ir karo metu išblaškytiems lietuviams globoti, iki jie galės saugiai sugrįžti į Tėvynę."

Didžiosios Britanijos Lietuviai:

"Didžiosios Britanijos Lietuvos Taryba sveikina Amerikos Lietuvos Kongresą ir linki sudaryti milijoninį fondą Lietuvai vaduoti".

Pietų Amerikos Lietuviai (iš Sao Paulo, Brazilijos): "Sveikiname Amerikos Lietuvos Kongresą ir stojame talkon Lietuvos nepriklausomybei atsteigti."

Bremen miesto namai atrodo lyg po žemės drebėjimo. Bet tai tik nuo bombų palikę styroti apgriautos mūro sienos. Viduryje matosi garsus savo laiku Hillman viešbutis.

Bulgarijos Seimas Pirmininku Išrinko Komunistą

Sofia, Bulgarija, gr. 17 — Pereitą šeštadienį susirinko naujas Bulgarijos seimas ir išrinko savo pirmininku Vassil Kolaroff, kuris yra komunistų partijos politinio biuro pirmininkas.

Kaip žinoma, Bulgarijoje nebuvo laisvų rinkimų. Raudonieji yra kontrolėje.

ŠV. VARDŲ DRAUGIJŲ SEIMAS PRAEJO IŠKILMINGAI

Boston, Mass. — Šekmadienį, gruodžio 16 d. š. m., 3:30 val. po pietų įvyko Bostono Arkidiecezijos šv. Vardo Draugijų Sąjungos pirmas seimas, Jo Ekscelencijos Arkivyskupo Richard J. Cushing, D. D. instaliavo Arkidiecezijos sąjungos viršininkus. Prezidentu paskirtas ir prisaikintas p. William E. Hale iš švč. Sakramentų parapijos, Walpole, kuris pasakė gražią kalbą savo ir visų viršininkų vadovybėje.

Iš kiekvienos Bostono Arkidiecezijos parapijų Svečias kalbėtojas, Monsinjoras Joseph A. Stedman iš Brooklyn, N. Y., Seimas pradėtas malda, "Manual Missal" autorius, vadovaujant kun. Bernard S. O'Kane, P. P., Kunigų Komiteto pirmininkui. Sveikinimo kalbą pasakė kun. Frederic J. Allchin, P. P., šv. Vardo Draugijų Arkidiecezijos direktorius. Platų raportą apie Arkidiecezijos šv. Vardo draugijų sąjungą davė kun. Daniel J. Donovan, egzekutyvis sekretorius.

Seimas vienbalsiai priėmė paruoštą konstituciją. Jo Ekscelencija arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., pasakė trumpą, bet reikšmingą ir raginančią šv. Vardo draugijų valdybų ir bendrai visus narius dirbti apaštalavimo darbą. Šiame seime dalyvavo ir visų Bostono Arkidiecezijos lietuvių parapijų šv. Vardo draugijų atstovai.

48 Coliai Sniego Buffalo Miesto Pietinėje Srityje

Sniegas Ir Audra Suparalizavo Transportaciją

Buffalo, N. Y., gr. 17 — Per 51 valandą šiautė didelė sniego audra. Prsnigo 48 coliai gilumo sniego. Dėl gilaus sniego sulaikytas visas susisiekimas.

Mayoras Kelly įsakė uždaryti visas mokyklas ir dauguma miesto ofisų; įsakė nevertoti be svarbaus reikalo telefonų, kad juos būtų galima be trukdymų vartoti būtiniais reikalams.

Kai kurie traukiniai suvėlavo visą dieną, o Chicago - New York greitasis traukinys suvėlavo 7 valandas. Pačiame Buffalo mieste yra 30 colių gilumo sniego, o jo pietinėje srityje ir apylinkėje yra net 48 coliai gilumo sniego. Sniego audra pradėjo siausti pereiną penktadienį, ir tebesiautė pirmadienio rytą.

Naciai Nužudė 6 Milijonus Žydų

Nuernberg, Vokietija — Teisiant nacius karo kriminalistus, militariam tribunolui iškelta dokumentai apie žydų žudymą. Tuose dokumentuose sakoma, kad keturi milijonai žydų nužudyta koncentracijų stovyklose, o du milijonai žuvo kitokiais būdais.

Trijų Didžiųjų Susirinkimas Formaliai Prasidėjo Maskvoje

Bevin Iškėlė Irano Sukilimų Klausimą

Londonas, gr. 17 — Maskvos radio praneša, kad trijų užsienių ministerių, būtent, Jung. Valstybių, Anglijos ir Rusijos, susirinkimas prasidėjo šekmadienio vakare. Tačiau apie ką tartasi pirmame posėdyje, Maskvos radio nepažinoda.

Sakoma, kad Anglijos užsienių sekretorius Bevin iškėlė Irano sukilimų klausimą. Iraniečių generolas smerkia rusų kariuomenę Tabrize už tai, kad ji suvarė valdžios ginkluotą jėgą į barakus, kada Azerbaidžano sukilėlių vienos paėmė tą miestą savo kontrolėn.

Trijų didžiųjų valstybių užsienių ministeriai turės išdiskusuoti ir išspręsti labai daug painių klausimų, kurie iškilo nuo Potsdam konferencijos. Rusijai labiausiai apeina atominės bombos paslaptis. Kyla klausimas, ar Jung. Valstybės ir Anglija tą paslaptį taip lengvai išduos? Tame užsienių ministerių susirinkime turėtų kalbėti ir žudo, tremia ir kankina ne tiek apie atominės bom-

Anglijos Parlamentas Užgrynė Paskolą

Londonas — Anglijos parlamentas didele balsų dauguma nutarė imti paskolą \$4,400,000,000 iš Jung. Valstybių.

Kaip žinoma, sovietų Rusija irgi prašė paskolos, bet kol kas negavo. Galimas dalykas, kad paskolos klausimas iškilis ir Maskvoje. Beabejo, jeigu Rusija padarys nuolaidų, atsisakys nuo užgrobtų teritorijų ir valstybių, tai ir ji galėtų gauti paskolą. Bet kaip dabar yra su Rusija, tai būtų Amerikos vyriausybės didelis nusizengimas duoti paskolą sovietų Rusijai, kuomet jos ginkluoti agentai švaistosi pavergtuose kraštuose, kaip patame užsienių ministerių vyzdžiui Lietuvoje ir kitur nekaltus tų kraštų žmones.

MISTERIŠKAI DINGĘS KŪDIKIS SURASTAS TĖVŲ NAMUOSE

Chelsea, Mass. — Šiomis dienomis policija išaiškino misteriją, būtent, James ir Rose Carlan šešių mėnesių kūdikio dingimą. Kūdikio motina, Rose Carlan pranešė policijai, kad jos kūdikis Ronald, 6 mėnesių, dingo. Jis buvęs vežimėlyje prie namu, ir jį kas nors pavogė. Jos vyras James Carlan buvo Jung. Valstybių Laivyno tarnyboje. Pranešė apie tai ir vyrui, kuris gavo leidimą sugrįžti į namus.

Miesto ir valstybės policija, detektyvai ir civiliai žmonės ieškojo "dingusio" kūdikio ir "vagies". Kūdikio motina taip gabi atkreipė visų dėmesį ir užuojautą, kad valstybės gubernatorius, laikraštiniškai ir kiti pareigūnai skyrė stambias dovanas tam, kuris suras arba nurodys kur yra dingęs kūdikis. Motina su ašaromis atšaukė į visus per radio. Tačiau motina savo pasakojimais apie kūdikio dingimo laiką ir bonkutes suklopo. Policija pradėjo abejoti, kad kūdikis pavogtas. Padarė kratą namuose ir rado negyvą kūdikį Carlan namų šešos apačioje.

Motina Rose Carlan neprisipažįsta, kad ji nužudė kūdikį, bet sako, kad ji raudonojo kūdikį negyva lapkričio 24 d., kada jos uošvių namuose ant trečiojo aukšto buvo "party", bet ji apie tai nieko niekam nesakiusi. Ji sugalvojęsi "kidnapinimą" ir pranešusi policijai.

Mrs. Rose Carlan iš kalėjimo nuvežta į Psichopatų ligoninę, kur per 10 dienų yra tyriamas jos protas. Medikalis egzaminatorius ir policija netiki, kad Rose Carlan ir dabar pasakojo tiesą apie kūdikio užtroškimą lovelėje. Jie sako, kad iš visko atrodo, kad kūdikis buvo gyvas net lapkričio 28 d.

James Carlan, mirusio kūdikio tėvas, dėl šio baisaus ir tragiško įvykio susirgo ir guli lovoje. Kaip šis tragiškas įvykis bus išaiškintas kol kas reikia palaukti.

Pakorė "Belsen Žvėrį"

Hamburg, Vokietija, gr. 17 — Fieldmaršalo Montgomery centras praneša, kad militario teismo nuėmė Joseph Kramer, "Belsen žvėris", ir 10 kitų nacių, Belsen koncentracijos stovyklos sargybinių tapo pakarti. Kaip teisme buvo įrodyta, jie visi atliko baisius kriminalius darbus.

Išlikusieji gyvi buvę Belsen stovyklos belaisviai gavo specialius leidimus stebėti kaip buvo kariami jų kankintojai.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

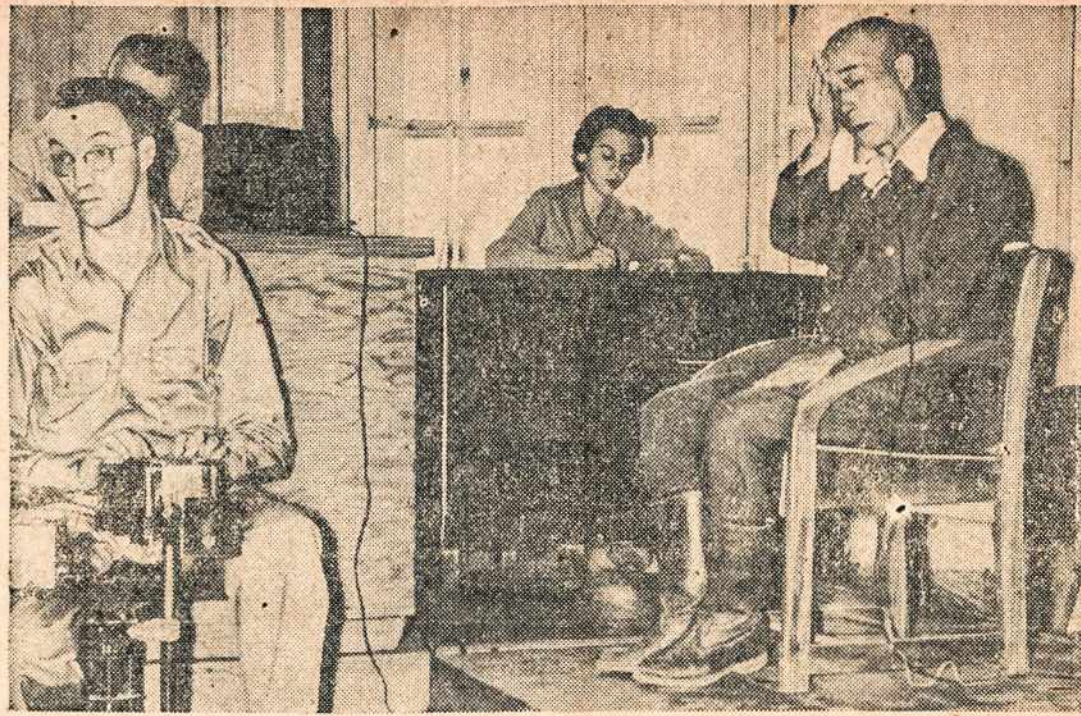
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$4.00	Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00	Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00	Užsieny metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50	Užsieny 1 kart sa-itę metams \$2.50

DARBININKAS

66 West Broadway South Boston, Mass. Telephone SOUTH Boston 2680

O-O-Oh! Koks galvos skaudėjimas! dejuoja japonas pulkininkas, Masatoshi Fujishige, kuris vadovavo japonų divizijai Batangas, Luzon. Jis kartu pasodintas ant nusikaltėlių suolo su gen. Tomoyuki Yamashita, Maniloje.

Ar Popiežius Gali Dalyvauti Taikos Konferencijoj?

Tuo klausimu laikraštiniukas Denis Gwynn taip maž daug pasisako.

Kai kurie katalikai apgailestauja ir net rūstauja, kad Versalio konferencijoj nedalyvavo Popiežius. Girdi, nebūtų tiek klaidų padaryta. Taigi apgailestaujantiems žinotina, kad Šv. Tėvas nedalyvavo Versalijoje dėl slapto susitarimo Italijos su Anglija. Reikia prisiminti, kad prieš pirmąjį pasaulinį karą Europos valstybės buvo štai kaip susigrupavusios: iš vienos pusės Prancūzija su Rusija, iš kitos — Vokietija, Austrija ir Italija. Anglija laikėsi nušali, bet daugiau buvo pakrypusi Rusijos ir Prancūzijos pusėn, nes norėjo sustabdyti perdaug augančią Vokietijos galybę. Karui ištikus, Vokietijai ir Austrijai pareikalavo, kad ir Italija, kaip jo talkininkė, stotų joms į pagalbą. Bet Italija atsisakė, nes ji susitarė savo talkininkams padėti tik tokiam atsitikime, jei jos bus užpultas. Dabar gi jos pačios pirmos karą paskelbė. Taigi Italija pasiliksianti neutrali. Anglija tuo pasinaudojo ir pradėjo Italiją prikalbinėti, kad stotų Antantės pusėn. Daug iš to laimėsianti. Po ilgų derybų Italija sutiko su Anglija pasiūlymu, bet pastatė sąlygą, kad Popiežius taikos konferencijoj nedalyvautų. Tą sąlygą Anglija priėmė. Tuo būdu Šv. Tėvas nebuvo į konferenciją pakviestas.

Bet kad ir būtų buvęs pakviestas, vargu bebūtų dalyvavęs, nes pasaulio politikoj Katalikų Bažnyčios Galva, su savo teisingumo ir teisėtumo principais, atrodytų ne vietoj. Pasaulio diplomatija savo politikos neišsižadėtų, o Popiežius negalėtų pilnai su ja sutikti. Kitaip, jo dalyvavimas užtrauktų ant jo atsakomybę, kad neužtaria skriaudžiamųjų tautų, kurios, jei atsiranda nugalėtųjų pusėje, visuomet yra apkraunamos nepakeliamomis naštomis. Pavyzdžiui, kad ir dabar planuojamoj taikos konferencijoj. Kada ji bus ir ar iš viso bus, Dievulis viens tik nežino. Tuo tarpu eina tik trijų "didžiūnų" pasitarimai, kuriuose Maskva groja pirmąją smuiką. Kiti tik klusniai pritaria. Maskva to atkakliai derėsis, kol praves savo politiką iki mažiausių smulkmenų. Jei bus kada nustatyta kokia nors "taikos konferencija" (tikimasi už poros metų jos susilaukti), tai Rusija jau bus įsigijusi viską, ką tik ji planuoja įsigyti. Taikos konferencija tik užgirs tai, kas "trijų didžiūnų" buvo nutarta ir padaryta. Išivaizduokit Šv. Tėvą dalyvaujant konferencijoj ir užgiriant "revoliucijos laimėjimus"! Ne, Šv. Tėvas negali tokioje konferencijose dalyvauti.

Katalikų Bažnyčia niekad nėra tiek nukentėjusi,

Jonas Kmitas.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA

XVIII.

Soldau

Soldau, kas tave aprašys? Kurie tave matė ir gyvi išliko, tie nenori apie tave kalbėti. Kurie gi nematė, kokią turėtų turėt vaizduotę, kad galėtų nors mažą tavo baisenybių dalį kiek atvaizduoti?

Vokiečiai tai vadina Tannenbergu bei Žalgiriu, vadinasi, ta pačia vieta, kur garbingas Vytautas sunaikino kryžiuočių galybę. Bet tą kruviną įvykį galima vadinti ir kova ties Allensteinu, nes nuo pat Allensteino iki Soldau, per keliasdešimt kilometrų, tęsėsi penkių korpusų Samsonovo pozicijos. Jau trečią dieną grūmėsi milžiniškos armijos, ir rusų padėtis vis ėjo blogyn. Jie pasijuto įtraukti į neišvengiamą pelkę, kuriose klumpo ne tik artilerija, bet ir pėstininkai. Tose pelkėse kelių kaip ir nebuvo. Vieną gerą kelią, kuriuo rusų armija galėjo pasitraukti, vokiečiai jau atkirto. Samsonovo armija pakliuvo į spąstus. Kareivius apėmė panika. Vienintelė išėjimo — bėgti, bet kur? Aplinkui nei giria, nei krūmai, tarp jų balos ir klampynės. Tą visą plotą ardė vokiečių artilerijos šoviniai, bla-

kydami dumblus, kraują ir sudraskytus žmonių kūnus.

Ne vieną kartą rusai bandė atakuoti ir nestigo jie heroiško ryžtumo, bet visos jų pastangos negarbingai klampynėse užsibaigė. Per tas prakeiktas pelkes negalima prie vokiečių prieiti — jų artilerija ir kulkosvaidžiai atmuša visus rusų puolimus. Net garbingoji gvardija, sudariusi Samsonovo armijos branduolį, turi negarbingai birti balose, neišbandžius savo durklų ant vokiškųjų krūtinų. Klaiki, desperatiška padėtis.

Rusų artilerija negalėjo pakeisti savo pozicijų. Kur sustojo, ten ir turėjo stovėti dėl neišvaizduojamų kelių. Vokiečių šoviniai tuoj apčiuopdavo rusų baterijas ir bematant jas nutildydavo. Be artilerijos prirengimo jokia ataka neįmanoma. Be to, net pėstininkai vietomis iki pažastų klumpo į drėgnas samonotas pelkes. Apie raitelių puolimą nė kalbos nebuvo. Visiems teko mirti ant vietos. Kai kurie rusų pulkai šaukte šaukė: "Vokiečiai! būkite ritieriai! Nežūdykite mūs, kaip gyvulių, neturinių jokių apsigynimo šansų!"

Vokiečiai nebuvo ritieriai. Ne ritieriška garbė jiems rūpėjo. Jie norėjo sunaikinti Samsonovo armiją, kad ji niekad ir Berlyną nenužygiuotų.

Kietame, surembėjusiame Hindenburgo veide žaidė klaiki šypsena. Išsipildė jo gyvenimo svajonė. Senas feldmaršalas darydavo nuolatinius maneversus Soldau apylinkėse. Visą tą plotą jis žinojo kaip savo delną. Kiekvienas takelis buvo jam gerai pažįstamas. Jis

Iš Politinės Laisvės į Politinę Vergiją

Po Didž. Karo naujai atsistatę Lietuvos valstybė įvedė pas save demokratinį režimą. 1922 metų Lietuvos respublikos konstitucija vyriausybę padarė parlamento agentu ir visiškai priklausomą nuo jo. Parlamentas buvo visiškai šalies šeimininkas ir suverenitas tiek įstatymų leidime, tiek ir jų vykdyme. Žodžiu tautos suverenumas parlamento asmenyje galėjo pasireikšti visame savo pilnume. Tautos suverenumas ir demokratija nepriklausomoje Lietuvoje, kaip mes toliau pamatysime, nebuvo vien tušti žodžiai.

Politinis gyvenimas nepriklausomoje Lietuvoje buvo labai gyvas. Demokratinės politinių, bei kultūrinių organizacijų laisvės, spaudos laisvės ir susirinkimų bei žodžio laisvės buvo tiek valstybės piliečių tiek vyriausybės ypatingai branginamas.

Organizacijos laisvės. Ne-

kiek dabar. Jos bažnyčios, vienuolynai, mokslo ir labdarybės įstaigos grūvėsiomis virto. Bolševikų okupuotose vietose katalikai gyvena katakumbų gyvenimu. Apie pilną medžiaginį Bažnyčios atsistatymą kol kas nėra kalbos. Kas sugriaunama į keletą valandų, tas tik šimtmečiais atstatoma. Bet dvasiniu atžvilgiu, Bažnyčia daug laimės. Vargai ir persekiojimai visuomet ją iškelia, atgaivina ir sustiprina.

priklausomoje Lietuvoje veikė šios politinės partijos: **Krikščionių Demokratai Partija**. Tai buvo didžiulė ilgą metų eilę su kitomis katalikiškoms krypties partijomis prie valstybės vairo stovėjusi partija.

Ūkininkų Sąjunga — katalikiškos krypties darbininkų partija. Turėjo savo kooperatyvus, bankus, ekonomines bendroves.

Darbo Federacija — katalikiškos krypties darbininkų partija.

Šios trys krikščionybės principus savo politinėje veikloje padėjo partijos savo nuopelnų saskaitoje turi praveistą didžiulę žemės reformą, ekonominio gyvenimo stabilizavimą ir kt.

Socialistinės ideologinės buvo šie susigrupavimai:

Socialdemokratų Partija — tarptautinės socialdemokratijos pavyzdžiu susiorganizavusi ir socializmo principų pritaikymo

Lietuvos sąlygoms siekianti partija.

Valstiečių Liaudininkų Partija — mažažemių ūkininkų, žemdirbių ir smulkiosios socialistinės buržuazijos reikalų gynėja.

Ūkininkų Partija — socialistinis ūkininkų sąjūdis.

Be katalikiškos krypties ir socialistinių susigrupavimų buvo grynai tautinė nacionalistinė grupė "Pažanga", vėliau persiorganizavusi į **Tautininkų Sąjungą**.

Iš aukščiausių suminėtu politiniu demokratiniu susigrupavimų spinduliavo ir jų įtakoje kūrėsi ir demokratine kryptimi ugdėsi įvairios jaunimo organizacijos, kurios auklėjo politinėms partijoms būsimuosius lyderius, veikėjus, o valstybei vadus, bei laisvę ir tėvynę mylinčius piliečius.

Ateitininkų Federacija — katalikų inteligentų organizacija apimanti tiek mokslus beeinantį jaunimą, tiek jau baigusį ir akademinis katalikų sluoksnius.

Varpo Sąjunga — socialistinio mokslus einančio jaunimo susigrupavimas.

Neo-Lithuania — tautinės studentijos ir akade-

minių tautinių sluoksnių susigrupavimas.

Skautų Organizacija — tarptautinio pobūdžio, bet turėjusi didelį pasisekimą jaunimo tarpe.

Pavasario Federacija — tai sena ir galingiausia visoje Lietuvoje katalikų jaunimo organizacija. Tiesa, ji buvo tiesioginiai kaimo jaunimo organizacija, bet dėl savo populiarumo buvo išsiplėtusi ir į miestus.

Jaunimo Sąjunga — socialistinio kaimo jaunimo organizacija.

Iš visų didžiausia buvo grynai nepolitinė karinio-kultūrinio pobūdžio "Šaulių Sąjunga". Jos tikslas buvo kultūrintis ir kariniai rengtis tėvynę ginti.

Negalima čia nepaminti plačiai išsišakojusios "Jaunųjų Ūkininkų" ratelių organizacijos.

Lietuva yra perdem katalikiškas kraštas. Katalikai sudaro 87 procentus visų gyventojų. Todėl nenustabu, kad katalikiškų organizacijų veikimas buvo geriausias. Jis buvo sukoncentruotas į **Katalikų Veikimo Centrą** (K. V. C.), kurio skyriai buvo išsiplėtę po visą Lietuvos valstybės teritoriją. K.V.C. buvo Lietuvos episkopato globėja ir jo veikimas buvo garantuotas konkordatu. Tai buvo didžiulė galinga demokratijos institucija. K. V. C. leido laikraščius, žurnalus, knygas, išlaikė skaitlyklą, bibliotekas ir tt.

Nors dar visai jaunas bet jau daug pozicijų užsikariavęs buvo **Krikščionių Darbininkų sąjūdis**.

Be čia išvardintų buvo visa eilė tiek suaugusių tiek jaunimo organizacijų, kurių tikslai buvo grynai kultūriniai, meniniai, moksliniai bei labdarinės. Per visas šias organizacijas lietuviai tauta žengė kultūrinio ugdymosi, ekonominio gerbūvio kėlimo ir valstybinės - politinės laisvės keliu.

SPAUDOS LAISVĖ NEPRIKLAUSOMOJ LIETUVOJ

Per ilgus amžius nelaisvėje šviesos ištroškusi Lietuvos tauta su didžiausiu dvasiniu pakilimu, atkovo-

jusi savo laisvę po D. Karo puolėsi prie knygos ir periodinės spaudos.

Nepriklausomoje Lietuvoje kiekviena iš aukščiausių išvardintų politinių grupių bei organizacijų leido savo dienraščius, savaitraščius ir kitus periodinius leidinius, kurie buvo gausiai skaitomi.

Nepriklausomoje Lietuvoje prieš sovietinio režimo įvedimą buvo 7 dienraščiai, 27 savaitraščiai, 15 savaitraščių žurnalu, 71 mėnesinis žurnalas. Dviem su puse milijono Lietuvos gyventojų spauda siekė pusantro milijono tiražą.

Be periodinės spaudos buvo leidžiami įvairių tiek politinio, tiek mokslinio, tiek beletristinio turinio knygų. Jų čia visų ir išvardinti neįmanoma.

SUSIRINKIMŲ IR ŽODŽIO LAISVĖ NEPRIKLAUSOMOJ LIETUVOJ

Nepriklausomoj Lietuvoj buvo visiškai susirinkimų ir žodžio laisvė. Kiekvienas laisvės meto sekmdienis ar šventadienis buvo proga vienos arba kitos politinės ar kultūrinės organizacijos kongresui, konferencijai. Kiekvienas toks suvažiavimas sostinėje ar kitame mieste virsdavo ištisa tautine manifestacija. Be politinės ar kultūrinės programos, įvykdavo dar sporto olimpiadoms, masinių chorų (5-10,000 dainininkų) koncertai, eisenos, folkloro šventės, arklų lenktynės, misterijų vaidinimai ir tt. Yra neužmiršamos metinės įvairių partijų konferencijos su turtinga programa, gyva vairybės kritika su kraštui charakteringu politiniu sąmojumi.

Tiesa, po 1927 metų Lietuvos valstybės politinis vaizdas savo formos atžvilgiu kiek pasikeitė.

Į POLITINĘ VERGIJĄ

Visose Lietuvos respublikos sudarytose sutartyse su Sovietų Sąjunga (1920 metų Nepuolimo ir Draugiškumo sutartis, 1939 metų Savitarpinės Pagalbos sutartis) ši pastaroji užsi-

angažavo nepažeisti ir Tėsinys 5-tame pusl.

jau seniai buvo numatęs sausą poziciją, kurią turėjo užimti jo armija. Priešinėją reikėjo įtraukti į neišbrendamas pelkes. Jis ten ir įtraukė nelaimingą Samsonovą. Ne be reikalo Hindenburgas sakydavo, kad Soldau klampynės vertos dešimties moderniausių tvirtovių. Jo žodžiai kruvinai išsipildė.

Apsiaustoji Samsonovo armija visomis pajėgomis stengėsi atmušti nuo vokiečių vienintelį pasitraukimo kelią. Į tą vietą rusai darė desperatiškas kontratakas, bet Hindenburgas ten pastatė geriausias savo kariuomenės dalis ir sutraukė stipriausius rezervus. Visos rusų atakos buvo atmušamos su pasibaisėtinais nuostoliais. Pagaliau ir mūsų buvo pašaukti paskutiniai Samsonovo rezervai, susidarę daugiausiai iš naujokų.

Ten stovėjo pulkas, kuriame Andriui teko tarnauti. Gavęs įsakymą eiti atakon, pulkas pradėjo skubotai rikiuotis. "Ateina mirties valanda", — pamanė Andrius ir nejuociomis persižegnojo. Rodos, galva visai šalta, bet širdis muša paskubintu tempu. Rankos tvirtai sugniaužia šautuvą. "Bent brangiai savo gyvybę parduosiu", — mąsto Andrius. Jį suėmė smarkus pyktis dėl nežmoniškųjų vokiečių skerdynių. Taip žvėrys kits kitą žudo, ne žmonės keriauja — virė jam kraujas gyslose. Vargšas! Dar nebuvo patyręs, kad kautynėse nieko ritieriško. Tai paprasčiausias žudymas. Bet nėra laiko ilgai samprotauti — reikia žygiuoti. Jo kuopai teko eiti pirmose eilėse. Protekinai, čia puldami, čia keldami, kareiviai leidosi pirmyn. Čia vieta buvo sau-

sesnė, taigi grandinė galėjo ne tik eiti, bet ir bėgti. Užtai negailestingai juos skynė artilerijos ir kulkosvaidžių šoviniai. Pasiyręs apie pusę kilometro, pulkas labai sumažėjo. Pirmoji grandinė tiek praretėjo, kad tik kur ne kur padrikai slinko vienišai kareiviai. Vokiečių dar nesimatė, bet jų frontas turėjo būti jau arti, nes staiga didelis jų būrys šoko kontrataką.

Andrius pirmą sykį pamatė atūžiantį priešą. Augalotų vokiečių būrys šoko atakuoti tokiu ryžtumu, kad atrodė nebūsią galimybės jiems atsispirti. Jau jie visai netoli. Jų kulkosvaidžiai paliovė šaudė, kad neužgautų saviškių. Užstojo klaiki tyla — tuoj prasidės kautynės šaltais ginklais. Širdis ėmė smarkiai plakti. Šniokštus alsavimo atbalsys veržiasi pro dantis. Grumtynės su durklais taip žvėriškai baisios, kad jos ilgai neužtrunka. Vienas - kitas nudurtas, ir silpnesnieji meta ginklus ir bėga.

Vienas milžinas vokiečių, pralenkęs kitus, atkakliai bėgo pirmyn. Jaunas drašulis rusų karininkas, kurs vedė atakuojančią grandinę, šovė į jį iš revolverio. Nepataikė. Turbūt, revolveris buvo jau tuščias, nes karininkas metė jį šalin ir kardu puolė vokiečių. Kova buvo trumpa. Plačiu mostu panlokščiu savo durklą, kuriuo galima ir durti ir kirsti, vokiečių vienu ypu numovė rusui galvą. Andrius buvo tik keletos žingsnių atstume. Jis turėjo būti sekamoji vokiečių auka. Kas jam daryt — pult, ar bėgti?

(Bus daugiau)

Sveikinimai Amerikos Lietuvių Kongresui

(Chicagoj, Ill., 1945 m. lapkr. 29, 30 ir gr. 1 dd.)

Michigan valstybės senatorius **Arthur H. Vandenberg**:

"I deeply regret that my connection with the Special Senate Atomic Bomb Committee makes it impossible for me to accept your invitation to speak to your National Lithuanian American Congress. I cannot possibly be in Chicago at the time indicated. But I shall be with you in spirit because I share all of your feelings about the rights of the small nations of Europe — as I hope my record clearly proves. They are entitled to be protected under the guarantees of the Atlantic Charter. America must never for an instant forget her obligations under the Atlantic Charter — even though others do. The situation, unfortunately, is not wholly in our keeping. But we can always and forever assert our American faith and our relentless America devotion to free, sovereign self-determination for these small nations, among which Lithuania is never to be forgotten.

"Please let me share all of your hopes and aspirations for JUSTICE FOR LITHUANIA."

Mass. valstijos senatorius **David I. Walsh** (pirm. Senato Laivyno Komisijos):

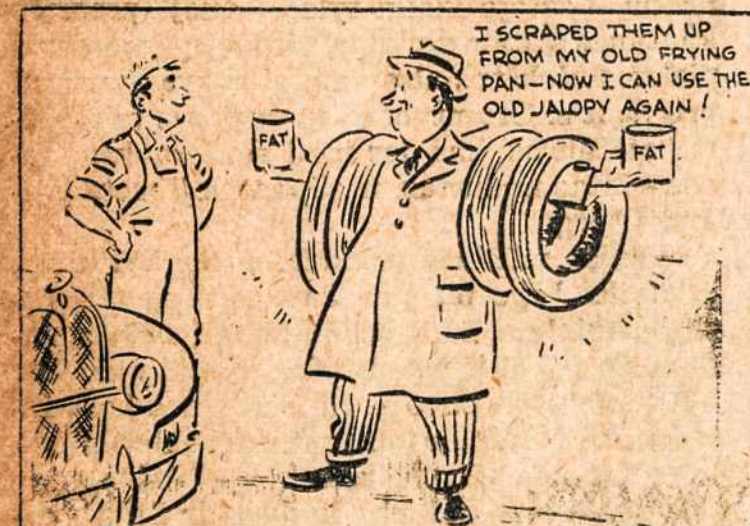
"I want you to know that I am in hearty sympathy with the objectives of your members and intend to continue in every possible way to assist in freeing the people of Lithuania from oppression and to permit them to enjoy their inalienable right to be free and independent."

Maryland valstybės senatorius **Millard E. Tydings**:

"I hope that by fair dealing between nations it may be possible in justice and fairness to all

SOME SPORT! This pup might easily be a spectator at Lords in England watching his school team play cricket. In reality he's taking part in doggy fancy dress show at Hampton.

NO FOOLING! Lots more things your used cooking fat helps to make, too—packaged soaps, laundry soaps, floating soaps, nylon stockings, cotton sheets, paper, plumbing fixtures, paint. End of point rationing doesn't mean we can stop salvaging used cooking fat. Industrial fats and oils will continue to be short until well into next year.

to reconstruct the independent Lithuanian Nation as a sovereign state".

Pennsylvania valstybės gubernatorius **Edward Martin**:

"From the great Commonwealth of Pennsylvania where American Liberty was first proclaimed, I send greetings of friendship and brotherhood to the American Lithuanian Congress.

"Pennsylvania is proud to be the home of more than sixty five thousand citizens of Lithuanian birth or descent. We are honored by your loyalty and patriotism. We admire your devotion to freedom and justice and have the greatest respect for your firm conviction that Lithuania, home of your ancestors, shall with God's help, regain her independence."

Ohio valstybės gubernatorius **Frank J. Lausche**:

"The Atlantic Charter contemplated that small nations should be given the privilege of exercising their sovereign rights. It is my hope that the conscience of the world will recognize the inalienable right of each people to choose their governmental officials by a genuine freedom of ballot."

Maryland valstybės gubernatorius **Herbert R. O'Connor**:

"It would be a miscarriage of justice if, after a war in which millions gave their blood and wealth to defend and restore democracy throughout the world, the peoples of this or other countries were frustrated in their determination for self-government."

Mass. valstybės gubernatorius **Maurice J. Tobin** (iš Londono, kur jis viešėjo Kongreso metu):

"I send my greetings and best wishes for the success of your deliberations..."

Buęs Minnesotos gubernatorius ir respublikonų lyderis **Harold E. Stassen**:

"May I extend to you and your group my kind regards and best wishes for a successful Congress."

Mass. kongresmanas ir demokratų daugumos lyderis Kongreso atstovų būte **John W. McCormack**:

"I convey to you all my very best wishes and my assurances of cooperation in every way possible particularly in relation to any steps taken to help alleviate the hardships of the coming winter for the unfortunate

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke Paieškomie Asmenys:

ALEKSA, Vladas, kilęs iš Onušio, Trakų apskr.

AMBROZAITIS, Izidorius, sūnus Juozo, kilęs iš Petkaičių kaimo, Skaudvilės v. Tauragės apskr. 1931 metais lankėsis Lietuvoje ir prieš šį karą gyvenęs New Yorke.

AMBROZAITYTĖ, Petronėlė, kilusi iš Petkaičių kaimo, Skaudvilės valsčiaus, Tauragės aps.

ANDRIŠIŪNIENĖ, kilusi iš Spičių km., Šiaulėnų v., Šiaulių apskr., gyvenusi Baltimore, Md.

AUGUSTINAVICIUS, Zigmantas, sūnus Tomo, kilęs iš Žiezmarų, Trakų apskr.

BADIKONIS, Bronius, iš Šesuočių km., Ukmergės apskr., gyvenęs Kanadoje.

BALČIŪNAS, Juozas, kilęs iš Karališkių km. Kuilių v., Šakių apskr., gyvenęs Detroit, Mich.

BALTRIMAIČIAI, Petras ir Morta.

BALTRUŠAITIENĖ - Dovydaitytė, atvykusi Amerikon apie 1935 m. ir dar neseniai gyvenusi New Yorke.

BALTUSIENĖ - Klevinskaitė, Ona, dukytė Juozo, kilusi iš Laučkaimio km., Kudirkos Naumiesčio par.

BANIENĖ, Stasė, prieš ištekančią kraitę, kilusi iš Navarėnų miestelio.

BARTUŠKA, Jonas, gyvenęs Čikagoje.

BRAJAI, Martinas ir Pranciškus, kilę iš Zironų km., Radviškio v., Šiaulių apskr.

BRAZAUSKO, Adomo, kilusio iš Jakšių km. Pernaravos v., Kedainių apskr., vaikai.

BRIEDIS, Petras, kilęs iš Skiemonių km.

BUDRECKAS, Izidorius.

BULEVICIUS, Jonas, gyvenęs Pittsburgh, Pa.

Lithuanian refugees throughout Europe. I will do all I can to help Lithuania once again regain its independence and to the people of Lithuania their precious liberty."

Kongresą, sveikino Illinois kongresmanai **Martin Gorski**, **Thomas E. Gordon**; Penna. 11-to distrikto kongresmanas **Daniel J. Flood**; Maryland 3-čio distrikto kongresmanas **Thomas d'Alesandro Jr., M. C.**, ir kongresmanas **George H. Fallon**; Chicago's mayoras **Edward J. Kelly**, Baltimore, Md., mayoras **Theodore R. McKeldin**, ir eilė lokalių valdininkų įvairiose Lietuvos kolonijose. Kongresą sveikino ir buęs prezidentas **Herbert Hoover**.

(Bus daugiau)

AMERICAN RED CROSS

+

Sakoma, žvaigždės šviečia tamsioj. Šiuo atvėju Hollywood'o artistė savo šypsena tą rolę atlieka.

BURNEIKIS, Kazys, Amerikoje žinomas kaip **Burneco**, kilęs iš Telšių apskr.

ČECHOWSKA ar **Czechowska, Katrina**, gyvenusi Pittsburgh, Pa. ir turėjusi mėsos fabriką ar tam panašiai.

ČELKIS, Antanas, gyvenęs Žydiškių km., Rokiškio m. ir Panemunės m., į Ameriką grįžęs 1937-39 m.

ČEPAS, Kazimieras, kilęs iš Bunčių km., Rozalimo v., Panevėžio apskr., gyvenęs Philadelphia, Pa.

ČIUBERSKIAI, Julius ir **Teofilus**, gyvenę Detroit, Mich. ir Cleveland, Ohio.

DAILIDONIS, Justas, gyvenęs Baltimore, Md. ir 1925 m. lankėsis Lietuvoje.

DANILAITIENĖ, Aleksandra, kilusi iš Šiaulių ir gyvenusi Philadelphia, Pa.

DEDINSKAS, Antanas, persikėlęs Čikagon 1933 m.

DIDŽIULIS, Juozas, sūnus Antano, kilęs iš Romainių - Kaimelkos km., Raudondvario v., Kauno apskr., apie 1938-39 m. gyvenęs Trenton, N. J.

EININGIS, Kazimieras, arba jo įpėdiniai, gyvenę Čikagoje.

GELUMBAUSKAS, Pranas (Frank Gelumbis), kilęs iš Užuožerių km., Šeduvos v. Panevėžio apskr., gyvenęs Niagara Falls, N. Y.

GRIGAITIENĖ - Baltrušaitytė, Irena, kilusi iš Plukų vienkl., Panevėžio apskr.

GRUNEČKAITE, sesuo Lietuvoje gyvenusio **Viktoro Grunecko**, gyvenusi Brooklyn, N. Y. Jos ištekęsios pavarde buvo **Greccay** ar tam panašiai.

GUDAITIS, Jonas.

GUZIENĖ - Šapranauskaitė, Petrusė, gyvenusi Gardner, Mass.

JACKUNAS, Petras, sūnus Prano, iš Augustavos vnk., Šesuočių v., Ukmergės apskr., gyvenęs Kanadoje.

JAKUPČIONIUS, Simas, Bronius, Alfonsas ir **Stefanija**, gyvenę Brooklyn, N. Y.

JAKUPČIONIENĖ - Prancevičiūtė, Teklė, gyvenusi Brooklyn, N. Y.

JANČIULIS, Martynas, gyvenęs Čikagoje.

JANKAUSKAI, Juozas ir **Antanas**, broliai **Magdalenos Jankauskaitės - Dranginienės**.

JANSBIGELIS, Antanas, kilęs iš Laužuvos v., Mažeikių apskr.

JONAITIS, Augustinas, sūnus Stasio, gimęs 1902 m. Ramonaičių km., Lygumų v., Šiaulių a.

JUNEČIUS, Juozas ir jo vaikai, **Juozas, Ignas** ir **Marija**.

JURGAITIS, Antanas, kilęs iš Biržų apskr.

JUŠKAUSKAI, Kazys ir **Adomas**, kilę iš Zuvintų km., Simono v., Alytaus a. ir gyv. Vasingtone.

KAIRYS, Stasys, gyvenęs Aurora, Ill.

KALEDINSKŲ šeima, kilusi iš Pažaislio v.

KANAPECKAI, Steponas, ir

Antanas, kilę iš Batuliškių vk., Troškinių v., Panevėžio apskr., kurių **Steponas** gyvena Čikagoje, **Antanas** New Yorke.

KAŠELIAI, Rudolfas, Arturas ir **Gustavas**, kilę iš Kudirkos Naumiesčio ir gyvenę Seymour, Conn.

KEPEŽINSKAITE, Ieva, kilusi iš Užtakų km., Rumšiškių v., gyvenusi Brooklyn, N. Y.

KIŠKIS, Julius, gyvenęs Worcester, Mass.

KLIMIENĖ - Kalašinskaitė, Barbora, kilusi iš Sunteklių vnk., Kuršėnų v., Šiaulių apskr., gyvenusi Boston, Mass.

KOKNAVIČIENĖ - Zapereckaitė, Liudvika, dukytė Prano, kilusi iš Domantonių km., Alovės v., Alytaus apskr.

KONOPEKAS, Konopaskas ar **Konopackis**, kilęs iš Rotokliškių m.

KORSAKAS, Antanas, atvykęs Amerikon 1929 m.

KRIKŠČIONIENĖ - Arbašauskaitė, Agota.

KVIETRAUSKIENĖ - Valinskaitė, kilusi iš Makalų km., Marijampolės apskr.

LEIKAUSKAS, Zigmantas.

LIAUDANSKIENĖ - Šapranauskaitė, Ona, gyvenusi Gardner, Mass.

LINKEVIČIENĖ - Prikockaitė, Monika.

MAJASKAS, Kazimieras, gyvenęs Boston, Mass., kilęs iš Pakalniškių km., Veliuonos v.

MARGEVIČIŪTĖ, Mikasė, iš Kirtiškių km., Lazdijų apskr., gyvenusi Čikagoje.

MASIOKIENĖ - Šilumaitė ir jos dukytė **Frances**, gyvenusi Čikagoje.

MAŽULYTĖ, Zofija, kilusi iš Vaitkaičių km., Raseinių apskr., gyvenusi New Yorke.

MIERNIK, Margareta, gyvenusi Great Neck, L. I.

MIKENIENĖ - Žilvitytė, Bronė, gyvenusi Čikagoje.

MISEIK, Vincenta, gyvenusi 22 Bank Street, Chicago, Ill.

MONTVILAS, Justinas, gyvenęs West Pittston, Pa.

MYKOLAITIS, Stasys, buęs kepėjas **Cannoshee (?)**.

NORINKEVIČIŪTĖ, Janina, kilusi iš Bičiūnų km., Onušio v., Trakų apskr., Amerikon išvykusi apie 1936-37 metus.

NORKUS, Antanas, kilęs iš Kėtūnų km., Sedos v., Mažeikių apskr.

PACIULEVIČIENĖ - Kelmeilytė, Morta, dukytė **Jokūbo**, iš Mikališkės k., Kapčiamiesčio v., Šeinių - Lazdijų apskr.

PECIUKAIČIAI, Alfonsas ir **Elena**, gimę ir gyvenę Čikagoje, Michigan Ave.

PETRAUSKAI, kilę iš Lukšių km., Šiaulių v., gyvenę Pennsylvania valstybėje.

PETRIKA, Juozas, kilęs iš Ruigių km., Veviržėnų v., Kretingos apskr.

PETRONAIČIAI, Baltrus ir **Ona**, o taipgi **Petronaičio trys broliai** ir vaikai, kilę nuo **Kedainių** ir gyvenę Brooklyn, N. Y.

prieš ištekančią **Žukauskaitę**, ir jos vaikai.

PLEŽENSKIS, Sofija, ir du jos broliai. **Sofija** su motina **Kaze Plasčiauskienė** lankėsi Lietuvoje ir 1937 ar 1938 metais buvo sustojusi Šiauliuose.

POVILAITIS, Jurgis, kilęs iš Tvarikiškių, Kauno apskr.

PRANCKEVIČIENĖ - Kalėdaitė, Juzė, kilusi iš Paseidonės km., Liudvinavo v., Marijampolės apskr., 1929-30 m. išvykusi Kanadon.

PUKONIS, Justinas, kilęs iš Liudukų km., Anykščių v., Utenos apskr., gyvenęs Čikagoje.

RAČKAUSKAS, Kazys, kilęs iš Dargiškių km., Zarėnų v., 1936 m. gyvenęs 125 Siegel St., Brooklyn, N. Y.

RADO, Anna, gyvenusi Los Angeles, Cal.

RAGAIŠIS, Antanas, s. **Antano**, kilęs iš Utenos apskr., gyvenęs Brooklyn, N. Y.

RAŠTUTIS, Juozas ir **Jonas**, gimę **J. A. Valst.**, po 1914-18 m. karo tėvų parvežti Lietuvon ir su jais gyvenę Daleikiškių km., Šilalės v., Tauragės apskr., bet prieš š. karą vėl grįžę Amerikon ir apsigyvenę Čikagoje.

RIBICKAS, Povilas, gyvenęs Čikagoje.

RIMŠA, Vladas, gyvenęs Worcester, Mass.

RIPINSKIS, Leonardas, turėjęs restoraną **Rannoshee (?)** mieste.

RUMŠA, Antanas, gyvenęs Stakių km., Šimkaičių v., Raseinių apskr.

BAMOLIENĖ - Prancevičiūtė, Elžbieta, gyvenusi Boston, Mass.

SATKEVICIUS, Antanas, kurį laiką gyvenęs Kanadoje.

SKRABULIS, Antanas, gyvenęs Čikagoje.

SKRABULYTĖ, Marija, gyvenusi Čikagoje.

SPRANGAUSKAS, Jonas, sūnus Juozo, kilęs iš Užtakų km., Rumšiškių v., gyvenęs Brooklyn, N. Y.

STONYS, brolis Stepono Stonio.

STREKLAITIENĖ - Urmonaitė, Ona.

STULGINSKIENĖ, Morta, kilusi iš Panevėžio apskr. ir gyvenusi New York, N. Y.

SUNELAITIS, Juozas, arba jo giminės, kilęs iš Čekiškės v., Kauno apskr.

ŠAKNAIČIAI, Kazys, Jonas ir **Pranas**, kilę iš Stakių km., Šimkaičių v., Raseinių apskr.

ŠALNA, Jurgis, sūnus **Katrinės Žukauskaitės - Šalno**.

ŠAPRANAUSKAITĖS, Albinas ir **Petrusė**, pirmoji gyvenusi Philadelphia, Pa., o antroji Gardner, Mass.

ŠAPRANAUSKAS, Pranas, gyvenęs Čikagoje.

ŠIAUCIŪNIENĖ - Šapranauskaitė, Uršulė, gyvenusi Philadelphia, Pa.

ŠIDLAUSKAS, Juozas ar **Jonas**, kilęs iš Šiaulių apskr., apie 70 m. amžiaus, viengungis.

ŠILIUNAS, Antanas, gyvenęs Čikagoje.

SILIUNAITE, Konstancija, kurios ištekęsios pavarde nežinoma.

SIMKUS, Aleksandras, s. **Kazimiero**, kilęs iš Gražaičių km., Zagarės v., Šiaulių a.

SIMKUTĖ, Eleonora, d. **Aleksandro**, kilusi iš Gražaičių km., Šiaulių apskr., gyvenusi Čikagoje.

SLEINYS, Ignas, iš Karklėnų km., Kulių v., Kretingos apskr., gyvenęs Cicero, Ill.

SOPIS, Pranas, gyvenęs Waterbury, Conn.

SVEDAS, Augustinas, kilęs iš Marcinkonių v.

TALEIŠIENĖ - Garmiūtė, Konstancija, arba jos sūnus **Jonas Taleiša**.

TAMULEVIČIENĖ - Tamulevage - Jazukevičiūtė, Benigna, kilusi iš Marcinkonių.

THOMAS, Andrius, gyvenęs 297 Easy Street, So. Boston, Mass.

ULIEVICIUS, Juozas, sūnus **Felisko**, kilęs iš Liudavėnų m., Šiluvos v., Raseinių a., Amerikon išvykęs apie 1924-25 m. ir gyvenęs New Yorke.

URBAN, Andrew, gyvenęs New Jersey valstybėje.

VAICEKAUSKAITE, Zofija, kurios ištekęsios pavarde nežinoma, turėjusi Lietuvoje seserę **Duobienę**.

VAICIULIS, Juozas, gyvenęs Worcester, Mass.

VAITKAUS, Prano, įpėdiniai **Philip** **Vaitkus** ir kiti.

VALIENĖ - Kalašinskaitė, Veronika, kilusi iš Sunteklių vnk., Kuršėnų v., Šiaulių apskr., gyvenusi Brighton, Mass.

VIENAZINDIS, Kazys, kilęs iš Ukmergės apskr.

VIRGANAVIČIUS, Pranas, kilęs iš Daronės k., Onušio v., Trakų apskr., gyvenęs San Francisco, Cal.

ZAKARAS, Petras, gyvenęs Baltimore, Md.

ZDANAVIDIUS, Mikas, sūnus **Jurgio**.

ZALIENĖ - Žilvitytė, Julė, gyvenusi Čikagoje.

ŽUKAIČIAI, sūnus Jono ir **Antano**, kilę iš Ariogalos ir gyvenę Dayton, Ohio.

ŽUKAUSKAS, Jurgis, kilęs iš Jonučių km., Garliavos v.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA

41 West 82nd Street

New York 24, N. Y.

Štai būrys laukiančių pavėžinimo. Vyrai sėdi rintai, bet mergina matosi vis mergina...

IŠ POLITINĖS LAISVĖS Į POLITINĘ VERGIJĄ

Pradžia 3-čiame pusl.

gerbti Lietuvos respublikos nepriklausomybę ir pasižadėjo jokių atvejų nesikišti į Lietuvos valstybės vidaus santvarką. 1940 metų birželio 15 dieną Sovietų Sąjunga visus šiuos savo iškilmingus pasižadėjimus sulaužė ir militariniai užėmė Lietuvos valstybės teritoriją. Nieko nelaukdama Sovietų Sąjunga suformavo naują Lietuvos vyriausybę, kuri netrukus pravedė rinkimus į tariamą seimą. Šie rinkimai, kaip ir pati vyriausybė bei sovietinis veikimo metodas, buvo visiškai neteisėti ir priešingi demokratinėms principams. Šių rinkimų priešingumas demokratinėms tradicijoms yra tame, kad jų pasirengimo periode buvo visos politinės demokratinės partijos uždarytos ir jų vadai suminti. Buvo leista rinkimams ruošti ir kandidatų sąrašą parengti tik vienai komunistų partijai. Kad demokratiškiau skambėtų ir atrodytų nežinantiems, komunistų partija rinkimams parengė kandidatų sąrašą, kurį pavadino faktiškai neegzistavusių "Lietuvos Darbo Sąjungos" sąrašų. Keletas socialistinių grupių vadų išdrįsusių formuoti antrąjį kandidatų sąrašą buvo suimti ir įkalinti. Esant tik vienam kandidatų sąrašui, rinkimų rezultatai buvo iš anksto aiškūs. Tokiu būdu išrinktas "parlamentas" begėdiškai sau pasisavino teisę balsuoti už Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos.

Sovietų Sąjunga ne tik kad panaikino Lietuvos valstybės nepriklausomybę, bet ir atėmė jos piliečiams minimalines demo-

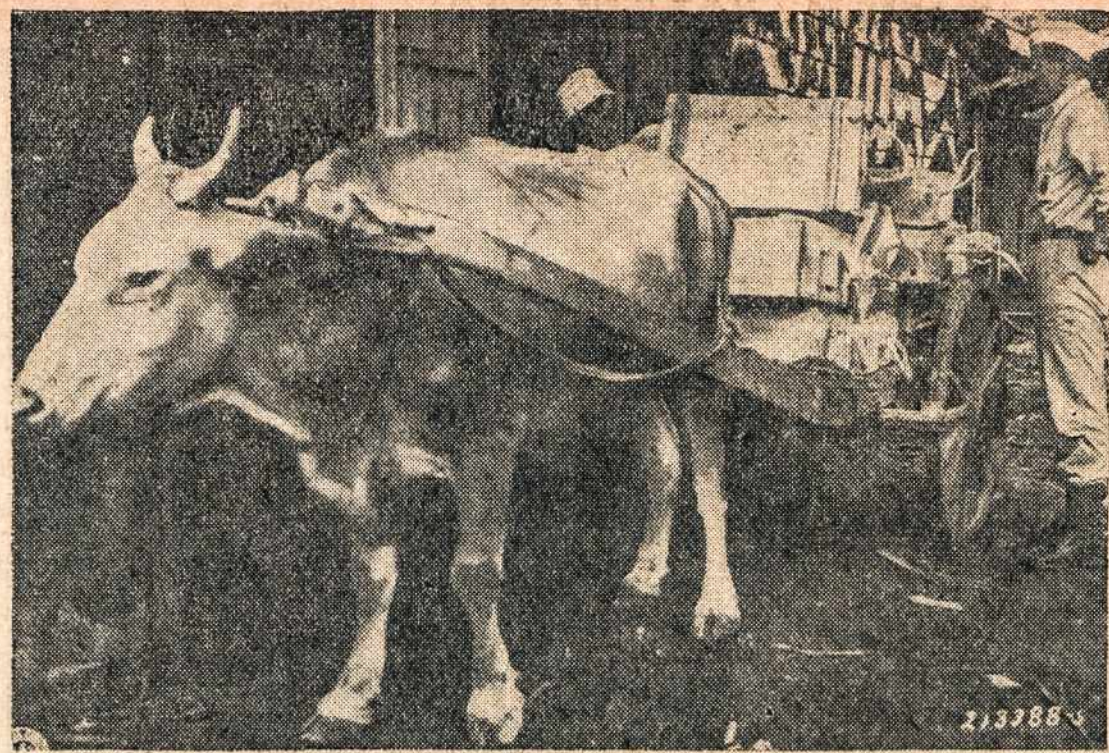
kratines laisves ir įvedė Hitlerio terorui prilygtantį arba net jį kai kur pralenkiantį režimą. Kad šis teigimas nebūtų vien "Tuščia demokratijos ir sąjungininkų priešų fašistinė propaganda," leiskime kalbėti faktams.

POLITINIŲ PARTIJŲ IR ORGANIZACIJŲ LIKVIDAVIMAS

Raudonosios Armijos įkandin Lietuvon atvyko su ištisu gerai paruoštu darbo planu Maskvos ekipas ir politinė policija NKVD. Pirmiausiai buvo duotas smūgis lietuvių tautos demokratinėi sistemai, sulikviduojant visą politines partijas ir jų vadus. Taip buvo tuojaus pat dekretais arba policinėmis priemonėmis uždaryta visos politinės partijos. Buvo leista veikti ir visai pa sūiausti tik komunistų partijai, kuri Lietuvoje — žemės ūkio krašte — buvo labai nepopuliari ir nemėgiama. Visoje Lietuvoje komunistų priskaitė vos virš tūkstančio narių, kurių tik apie 200 buvo lietuviai, kiti visi buvo svetimšaliai arba svetimos lietuvių tautai kilmės: rusai, žydai, karaimai ir kt. Šiai partijai buvo pavesta tvarkyti visi be išimties Lietuvos reikalai. Tai buvo netiesioginis sovietinis Lietuvos reikalų tvarkymas, bet sovietinės valdžios kontrolė. Tiek komunistų partijos viršūnėse, tiek visose sovietinėse įstaigose sėdėjo Maskvos kontrolieriai ir instruktoriai. Nieks nieko laisvai savo iniciatyva laisvai daryti negalėjo.

Demokratinų partijų: Socialdemokratų, Valstiečių Liaudininkų, Krikščionių demokratų, ūkininkų sąjungos, Darbo Federacijos lyderiai, vadai ir provincijos veikėjai buvo suimti, įkalinti arba išvežti į tolimuosius Sibiro lagerius nežinomam likimui.

Taip buvo suimti šie partijų lyderiai ir vadai bei valstybės vyrai: Stulginskis, buv. ilgalaikis Valstybės Prezidentas — Ūkininkų Sąjungos lyderis, prof. Bistras — buv. Ministeris Pirmininkas, Krašto Apsaugos ir Švietimo Ministeris — Krikščionių Demokratų Partijos lyderis, Prof. Dovydaitis, buv. Ministeris Pirmininkas ir Dr. Ambrozaitis, buv. Steigiamo Seimo narys — abu Darbo Federacijos lyderiai, Advokatas Toliušis ir dipl. teis. Mackevičius — Valstiečių Liaudininkų

Senoviška transportacija panaudojama ir šiame kare. Štai Amerikos karys žiūri, kaip kraunamas vežimas amunicijos dėžių. Jis sako: "slow but sure".

Partijos lyderiai, Prof. Kairys ir Bielinis — Socialdemokratų partijos lyderiai, Profesorius Voldemaras, buv. pirmas Lietuvos Ministeris Pirmininkas, Bizauskas, buv. Įgaliotas Ministeris Londone ir Washingtone, Čarneckis, buv. Įgaliotas Ministeris Romoje, Ministeriai vidaus valstybinėje tarnyboje: Merkys, Sutkus, Čaplikas, Masiliūnas, Indrišūnas, Tamošaitis ir kt.

Įdomiausias ir charakteringiausias atsitikimas yra Užsienių Reikalų Ministerio Urbšio. Jis 1940 m. birželio mėnesį buvo pakviestas Maskvon išsiaiškinti susidariusią labai komplikuoatą padėtį ir patikrinti Lietuvos respublikos palankumą Sovietų Sąjungai. Maskvoje jis buvo internuotas, vėliau sumintas ir niekas nežino kur jis dingo. Istorijoje negirdėtas diplomatinis skandalas: suimamas draugiškos valstybės Ministeris atvykęs atlikti jam jo vyriausybės pavestus uždavinius.

Buvo suimti taip pat beveik visų ideologinių organizacijų vadai, būtent: "Pavasario" Federacijos, Ateitininkų Federacijos, Krikščionių Darbininkų Sąjungos, Jaunimo Sąjungos, Katalikų Veikimo Centro, Šaulių Sąjungos, Jaunosios Lietuvos ir kt. Yra neįmanoma išvardinti visus suimtuosius, nes 1940 metų birželio mėn. 17 d. ir rugpjūčio mėn. 24 d. laikotarpy t. y. per 2 sovietinio ("demokratiškiausio pasaulyje") režimo mėnesius buvo suimta ir nežinomam likimui kažkur išgabenta 12,000 geriausių rinktinių Lietuvos valstybės piliečių. Šie suėmimai tai buvo tik sovietinio režimo debiutas. Teroras ir areštai tęsėsi sistematiškai, planingai per visus 1940 metus ir savo kulminacinį punktą pasiekė 1941 metų birželio 14 ir 15 d.d. naktimis. Tūkstančių tūkstančiai žmonių buvo atplėšti nuo jų šeimų, nuo nuosavybės, nuo tėvynės, ir nežmoniškiausiom transporto priemonėm išgabenti į tolimiausius Sibiro ar kitus laukinių kraštų darbo lagerius. Jie visi buvo apšaukti "priešsovietiniu elementu" ir liaudies priešais' vien dėl to, kad jie mylėjo savo tėvynę, laisvę, buvo prisirišę prie savo labai sunkiu darbu išgytos nuosavybės. Taip per vienos sovietų valdymo metus nuo 1940 m. birželio

PASAKA APIE GULBĖ

Malūno ratai sukos
Malūną sukdami... —
Krykštavo balta gulbė
Malūno tvenkiny...

Pakrančių krūmuos slėpės
Su šautuvu šaulys —
Kraujuos paplūdo gulbė
Balta, grakšti, dali...

Vandens srovė skubėjo
Juoda, plati, gili...
Pašautą baltą gulbę
Ji nunešė tolyn...

Prie prūdo aš rymoju
Liūdna ir nerami — —
Malūno ratai sukos
Malūną sukdami...

J. Š. — "P."

mėn. 15 d. iki 1041 m. birželio 22 d. mažoje 2,5 milijonų gyventojų valstybėje buvo nužudyta, suimta, įkalinta arba ištremta į Rusijos tyrus 40,000 žmonių. Daugelis politinių kalinių buvo pačioje jų tėvynėje nukankinti ir sumesti į masinius grabus. Taip buvo rasti masiniai grabai: Rainių miške (prie Telšių, Prayieniškiuose ir Petrašiūnuose.

DEMOKRATINĖS LAISVOS SPAUDOS LIKVIDAVIMAS

Laisvoji demok r a t i n ė spauda Lietuvoje buvo visa be išimties panaikinta. Visi anksčiau minėti leidiniai buvo uždaryti, jų turas nusavintas ir konfiskuotas. Visų laikraščių redaktoriai ir žurnalistai buvo suimti ir sukišti kalėjimam. Daugelis iš jų buvo nuteisti ilgalaikiam kalėjimui ir sunkiems darbams. Vietoje buv. laisvos spaudos sovietinė valdžia leido Lietuvai tik 27 leidinius su 250,000 tiražu. Juos užpildė Tasso agentūros Kauno skyrius, Komunistų partijos komunikatai bei straipsniai ir sovietinių valdžios organų pranešimai. Seni buvusių laikraščių komplektai buvo sunaikinti arba išgabenti.

Lietuviška knyga buvo taip pat skaudžiai paliesta. Visos knygų leidyklos buvo be jokio atlyginimo nacionalizuojamos ir joms įvesta griežta komunistų partijos kontrolė, kurią vykdė iš Maskvos atsiųsti specialūs kontrolieriai. 118,542 knygos buvo išimtos iš rinkos bei bibliotekų, 45,000 knygų buvo sunaikinta. Visi svarbūs archyvai ir kai kurios bibliotekos buvo išgabenti į Rusiją.

SUSIRINKIMŲ IR ŽODŽIO LAISVĖS PANAIKINIMAS

Kada visos lietuviškos partijos, organizacijos, sąjūdžiai, ekonominės bendrovės ir net sporto sąjungos buvo uždarytos ir vietoje jų buvo leista veikti vienintėlei komunistų partijai, bei jos globojamoms profesinėms sąjungoms ir Liaudies Pagalbos Sąjungai (MOPR — Pasaulinei revoliucijai remti organizacijai), tai apie bent kokią susirinkimų bei žodžio laisvę šale šių organizacijų buvo negalima ir galvoti. Bent koks susibūrimas buvo draudžiamas. Bent kokia kritika ar kitoks komentavimas įvykių negu, kad komunistų partija jį nurodydavo buvo neįmanomas. Bent vienas neatšargus žodelis nepalankus sovietiniam režimui galėjo kainuoti gyvybę arba ilgalaikį kalėjimą bei ištrėmimą. Tad visų piliečių pagrindinis šūkis buvo: — "Tssss". Nelaimė tam, kas nesugebėjo laikytis šio šūko. Visur buvo kartojama: tylėkime, nes ir sienos girdi. Slaptos policijos agentų buvo visur pilna: gatvėse, restoranuose, kavinėse, bažnyčiose, teatruose, šeimos narių tarpe, visur, visur. Vienintėlė žodžio laisvė buvo tiems, kurie užsimerkė, kaip gaidžiai akiai kartojo jau išdirbtas banalias režimo pagnirikų frazes.

BAIGIAMOSIOS MINTYS

Maskvos vadovaujamo komunizmo ir sovietinės Rusijos simpatikai paskaitę šią apžvalgą pasakys, kad tai yra "fašistinis šmeižtas" ir "purvai". Bet, tiesos iešką net ir komunistų išpažintojai turėtų sutikti, kad nepritari rušiško sovietinio režimo metodams Baltijos valstybėse ar kitur tai dar nerieskia būti fašistu. Mes manome, kad čia išvardinti faktai nieko bendro neturi nei su pačios komunizmo doktrinos realizavimu. Priešingai toks rušiško sovietinio režimo elgimasis su perdėm demokratiška ir proletariška Lietuvių tauta, yra griežtai priešingas ne tik elementariniams demokratijos principams, bet ir pačiai komunizmo doktrinai. Mačiams ir pergyvenusiems tą režimą yra visai aišku, kad rušiškas sovietinis režimas Lietuvoje yra biaužiausias demok r a t i j o s principų ir komunizmo doktrinos išniekinimas ir

naujoji vergija. Šiomis dienomis, deja, ši vergija ir toliau tęsiasi.

Šiomis dienomis pasprukę iš po "geležinės užuolaidos" į vakarų Europą žmonės pasakoja, kad teroras ir Baltijos tautų naikinimas tęsiamas ypatingu tempu. Žmonės masiniai yra vežami į Rusijos gilumą ir talpinami į pereinamuosius lagerius, kurių baltais yra įsteigta apie 130 ties Kalinino miestu. Tuose lageriuose žmonės miršta ir nyksta iš bado ir nuovargio. Pranešama, kad baltų vieton atgabenama yra rusai ir apgyvendinama jų namuose bei ūkiuose.

Kad šioje apžvalgoje kalbama faktais tai nėra abejonės, nes tą galima patikrinti įvairiais būdais. Lai dokumentuoja šiuos faktus Sovietų Sąjunga ir lai paskelbia ir nurodo, kur dingo lietuvių tautos politinės, kultūrinės ir tautinės organizacijos, kur dingo šių organizacijų vadai, veikėjai, kur dingo masės suimtųjų tiek čia išvardintų, tiek neminimų. Lai paskelbia kur jie gyvena, kad tėvai galėtų surasti savo vaikus, vaikai savo tėvus, žmonos savo vyrus, vyrai savo žmonas. Lai sovietinė vyriausybė praneša, kada visi ištremtieji galės grįžti namon į savo tėvynę. Lai duoda paaiškinimų dėl teroro ir naikinimo tęsimo. Lai paskelbia, kad Lietuvoje jau liovėsi tautinis ir idėjinis persekiojimas, kad politinė policija NKVD išvyko ir kad visi palikę savo kraštą gali grįžti atgal. Ir lai leidžia visa tai patikrinti spaudos korespondentams, diplomatiniams atstovybėms, pašto korespondencija ir kitais kultūringame pasaulyje priimtais būdais. Bet to sovietinis režimas niekuomet nepadarys. Įvykusių faktų niekuomet negalės demontuoti. Vadinas, tai yra tiesa. Tiesa, nes tūkstančiai pergyvenę ir matę yra pasiekę kraštus, kuriuose jie laisvai gali paliudyti nekaltos, laisvę mylinčios Lietuvių tautos kančias.

Sovietų Rusija nusileidusi "geležinę užuolaidą" tarp rytų ir vakarų Europos, už jos pasislėpusi nuo kultūringo pasaulio akių patsmerkiančio žvilgsnio, nori galutinai pribaugti tautas, kurios istorijoje visuomet buvo kliūtimi jai galutinai užviešpatauti Baltijos jūrą ir barjeru neleidžiančiu jai plėstis Europos kontinente. Bet šis jos imperialistinis tikslas nepateisina ir negali pateisinti jos naudojamų priemonių. "Tautų kalėjimo" ir vergijos sistemos ačiū Dievui, nėra būsimosios tautų bendruomenės organizacijos pagrindė. Naujieji tautų teisės ir moralės principai mums duoda daug gražių vilčių. Pasaulis negalės ramia sąžine džiaugtis taika, kol bus pavergtųjų tautų. Priešingų atvejų, istorija kalbės, kad šale lenkų, žydų ir kitų tautų, kurios buvo naikinamos vokiškojo nacizmo, Atlanto Chartos ir Sąjungininkų Tautų Chartos epochoje pasaulio akivaizdoje buvo nužudytos Baltijos tautos ir jų nieks negynė.

Kaip pasiteisins tada pasaulis?

PADEKA

Pasisekus įsigyti naują motinišką namą Brocktone, norime pareikšti nuosirdžią ir gilią padėką visiems, kurie savo aukomis ir darbais padėjo mums jį išmokėti ir įrengti vienuoliškam gyvenimui. Taipgi širdingai dėkojame ir tiems, kurie savo aukomis padeda išlaikyti senelių ir našlaičių prieglaudą.

Už visus geradarius, gyvus bei mirusius, aukojame visas savo maldų ir darbų nuopelnus kiekvieną šeštadienį; laikome įvairias novenas metų bėgyje ir prisimename jų reikalus kasdien. Be to, kas mėnesį šv. mišios būna laikomos jų intencijoms.

Nukryžiuoto Jėzaus Seserys.

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS:

(Tęsinys)

- Mrs. A. Walters, Baltimore, Md.; B. Wilchinski, Baltimore, Md.; Jonas ir Marcella Zubaitis, Manchester, N. H.; P. Žukauskienė, Londonderry, N. H.; Mrs. J. Billis, Amsterdam, N. Y.; Mr. & Mrs. A. Kranciewicz, Utica, N. Y.; Mrs. A. Botirienė, Brooklyn, N. Y.; M. Sabis, Brooklyn, N. Y.; Mrs. U. Melūrd, Bayonne, N. J.; Mary Grigalunas, Bayonne, N. J.; V. Jasevičienė, Arlington, N. J.; A. Yuncza, Trenton, N. J.; S. & A. Zurlis, Linden, N. J.; V. Karpis, Linden, N. J.; M. Milauskienė, Elizabeth, N. J.; A. Balandienė, Elizabeth, N. J.; A. Myles, Nutley, N. J.; Mrs. J. Chophonis, Luther, Michigan; J. Kripaitis, Ann Arbor, Michigan; E. Valatkevičienė, Detroit, Michigan; Mr. & Mrs. J. Rakus, Detroit, Mich.; O. Balevičienė, Detroit, Mich.; M. Lapkavičienė, Detroit, Mich.; M. Baksaitienė, Detroit, Mich.; J. Sumuris, Moline, Ill.; Mrs. V. Bazinskas, Rockford, Ill.; U. Stankienė, Maywood, Ill.; K. Kiselienė, Melrose Park, Ill.; Mrs. M. Rutell, Waukegan, Ill.; Z. Zekienė, Waukegan, Ill.; M. Kaminskas, Chicago, Ill.; J. J. Grish, Chicago, Ill.; O. Bankevičienė, Chicago, Ill.; A. Rimidaitė, Chicago, Ill.; M. Gutowsky, Chicago, Ill.; V. Zeleskienė, Chicago, Ill.; S. Jundul, Chicago, Ill.; A. Jacobs, Chicago, Ill.; J. Brazaitis, Chicago, Ill.; U. Vistartienė, Chicago, Ill.; S. Samulevičius, Cicero, Ill.; Z. Girzaitienė, Chicago, Ill.; A. Malinauskienė, Old Forge, Pa.; Mrs. E. Sakoloky, Silver Creek, Pa.; E. Valentienė, Shenandoah, Pa.; M. Venchanskienė, Minersville, Pa.; K. Slanienė, Forest City, Pa.; Mrs. J. Conjura, Shamokin, Pa.; F. Saknewicz & S. Walle, Philadelphia, Pa.; J. Lukošienė, Philadelphia, Pa.; Kavalskienė, Yeadon, Pa.; F. Skuzinskienė, Cleveland, Ohio; Mrs. B. Webster, Brooklyn, N. Y.; M. Vezelelis, Rochester, N. Y.; A. Stakevienė, Ozone Park, N. Y.

(Bus daugiau)

WAR PRODUCTION Board chairman James A. Krug who will retire in November, has been offered a \$75,000-a-year job as vice-president of the motion picture producers and distributors of America. Job has just been created.

SOFT TOUCH—E. A. Rollson, deputy director of the Denver, Col., office of the Surplus Property Administration, alleges that he is getting \$6320 a year for doing nothing. He attributes his treatment to political manipulation.

MY NEW DRAPERIES CAME FROM SKIMMING THE SOUP!!

NO FOOLING! The more used cooking fat housewives turn over to the meat dealers, the sooner they will be able to buy packaged soaps, laundry soaps, floating soaps, draperies, cotton sheets, nylon stockings, pharmaceuticals, tires, electrical appliances, and other short supplies. Used cooking fat substitutes for industrial fats and oils which will remain short well.

Skaitlingas Lietuvos Vyčių organizacijos seimas delegatais, kuris įvyko rugsėjo 21-23 d.d., 1945 metais, Šv. Antano par. patalpose, Cicero, Ill. Žiūrint į paveikslą matome pačiame vidury pirmosios eilės sėdi tos parapijos šeimininkas kun. Ig. Albavičius. Nuo jo į dešinę sėdi L. Vyčių org. Centro pirmininkas Pranas Razvadauskas. Toliau į dešinę sėdi L. V. Centro išdininkas Pranas Gudelis; už išdininko pečių ir dešinę stovi P. Grendelytė, C. finansų raštininkė; grįžtant žvilgsniui atgal į vidurį tuojaus pastebėsime antroje eilėje už pečių kun. Albavičiaus stovinčias poniją Razvadauskienę (pirm. žmona) ir L. V. Centro prot. raštininkę Teofilę Aukštikalnytę. Trečias iš kairės į dešinę sėdi L. V. No. 1 vytis p. M. Norkūnas ir šale jo į kairę adv. Antanas Young (Jankauskas), L. V. Centro pirmas vice-pirmininkas. Čia reikia pažymėti, kad šis L. Vyčių Seimas buvo labai entuziastingas ir turiningas savo nutarimais. Vienas iš svarbiausių organizacijos nutarimų: praveisti sėkmingą naujų narių vajų, kad kuo daugiausiai suorganizavus lietuviškojo katalikiškojo jaunimo po jaunimo vėliava su šūkiu — DIEVUI IR TEVYNEI bei **Bažnyčiai ir Tautai**. Tam darbu diriguoti ir buvo išrinktas adv. A. Young. Vyčių pastangos labai gražios ir girtinos. Jeigu pasisektų įtikinti netik jaunimą, bet ir mūsų profesionalus bei biznierių, kad L. Vyčių organizacija mums lietuviams yra tas, kas amerikiečiams Knights of Columbus. Panašias organizacijas turi ir kitų įsitikinimų piliečiai ir tas faktas įrodo, kaip svarbu palaikyti tokią centralinę jaunimo organizaciją, kaip L. Vyčių organizacija tarpe lietuviškojo - katalikiškojo jaunimo šioje šalyje. Vytis, kaip susipratęs lietuvis ir katalikas visur gynė, gina ir gins savo tautos ir Bažnyčios reikalus; jis stipriai stovės už katalikiškus principus ir savo darbą dirbdamas; jis bus nepalaužiama atrama ir Lietuvos nepriklausomybės atstatyme ir tą kovą veda per savo organizacijos žurnalą "Vyti". Taigi tik šios kelios suminėtos mintys jau duoda tvirto pagrindo remti Vyčių org. ir likti jos nariais.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

LOS ANGELES, CAL.

Atsiminus mūsų Tėvynę Lietuvą, ruduo duodavo daug džiaugsmo ūkininkams, kada suvežta žemės derlių ir kluonus (daržines), iškuldavo ir nuveždavo į artimiausį miestelį ke-liolika ar daugiau purų kviečių, rugių, miežių, arba žirnių, galė-jų ūkininkas netikėtai nusipirkti sau reikalingų dalykų, bet suė-jęs su kaimynais maloniai pasikalbėjo ir vienas kitą pasikvie-tė į atminimus, kurie būdavo sujungti su pamaldomis bažny-čioje, o po pamaldų vaisišmės na-muose. Šiandien, kitaip atrodo pasa-ruduo Lietuvoje. Nėra reikalo važiuoti į turgų, nes aruodai iš-tuštinti svetimų okupantų. Bet Mažas Richardukas taip dievo-pas mus Kalifornijoje karas ne-tai sukalbėjo maldą, kad visi padarė į lietuvių atmainos ir į apdovanojo jį ir džiaugėsi. Tai jų gyvenimo papročius. Lietu-

ACT I LEADS TO ACT II

Nancy Walker, star of the Broadway musical comedy, "On The Town," salvages fat from a between-acts sandwich in her dressing room, because she knows it will help her get soap chips for her personal laundry. If you want more soap for household and laundry use, more nylons, electric appliances, tires, fabrics and other household and personal needs, save used cooking fat, the Department of Agriculture urges.

tokiuose namuose. Pav. — Vy-čių, Miškių, kur dar prisilaiko lietuviško papročio, uždega vaš-kinę žvakę (grabnyčių) ir pa-deda ant stalo.

Mes turime Los Angele nepa-prastai gabių jaunuolių. Geno-vaitė Gražutė, kuri Hollywoode kaip artistė dirba, bet netingai groti vargonais šventadieniais, ir dar atvyksta kas savaitę į choro repeticiją, kad choras ne-tik mokėtų mišias giedoti, bet kad mokėtų gražiai giedoti lie-tuviškas Kalėdines giesmes. Čia turiu pažymėti, kad chore yra ir Bronė Stakienė, o paskutinia-me laike prisidėjo prie choro gražus būrelis vyrų, iš kurių Juozas Žemgulis yra dar įžymus smuikininkas. Antras jaunuolis yra Richardas Masonas, Tėvų Jėzuitų kolegijos mokinys, ku-ris netikėtai gražiai skambina pianu, bet ir gražiai šv. mišiose patarnauja. Dar turime labai gabią lietuvaitę Violą Mae, vos 12 metų, o jau yra aukštesnėje Hollywoode mokykloje, kuri gražiai eiles parašo anglų, fran-cūzų ir lietuvių kalbomis, gra-žiai skambina pianu ir vargo-nais. Neseniai buvo gedulo pa-maldos už Uršulę Gudoniene, Violos bobute, ir ji grojo vargo-nais ir giedojo per šv. mišias.

Jaunimas tai mūsų ateitis ir aš save džiuginu tąja mintimi, kad jai visi lietuviai auklės sa-vo vaikus lietuviškoje ir vien-kart katalikiškoje dvasioje, tai ramiai galime žiūrėti į ateitį, būdami tikri, kad tie lietuviai savo Motinai Lietuvai sarmatos nepadarys.

Turiu pasidalinti su visais linksma žinia, kurią neseniai gavau iš Australijos nuo kun. Jono Tamulio, kuris buvo Lie-tuvoje Jurbarko gimnazijos ke-pelionu, bet nenorėdamas susi-laukti išstremimo į Sibirą lai-mingai pabėgo į Australiją, o mano rūpesčiu gavo nuo Los Angeles arkivyskupo leidimą atvykti pas mane į pagelbą, kad mūsų darbas galėtų spar-čiau eiti pirmyn.

Aš manau, kad ne vienas no-rėtų manęs užklausti, o kaip y-ra su naujos bažnyčios statyba, nes aš nevienam buvau pri-siuntęs laimėjimų knygučių, kad man pagelbėtų atsiekti ma-no tikslą, pastatyti didesnę baž-nyčią. Buvau suradęs gražią vietą, kurioje buvo gyvenama-sis namas, kuriame galėtų gy-venti kunigai ir kartu galėjo būti mokykla šventomis dienomis (Sunday School). Buvo la-bai didelis garažas, kurį galima buvo perdirbti į salę, o dar di-delis žemės sklypas, ant kurio buvo galima pastatyti didelę bažnyčią. Buvau suderėjęs už visą tą objektą 15 tūkstančių dolerių, ir įmokėjau rankpinigių 500 dolerių. Vyskupas nusiuntė savo delegatą apžiūrėti tą vietą ir užgrynė mano užmanymą, nes toje vietoje bažnyčia yra reika-linga. Rodos, viskas sklandžiai ejo, bet velnias nesnaudžia. Su-kurstė bedievius, kurie užpro-testavo, kad toje vietoje yra re-striktija ir miesto valdyba man neleidžia bažnyčios statyti. Bet nelabai aš esu baugus. Prieš-penkius metus man bedieviai pranašavo, kad nei gal aš būsiu Los Angeles. Sakė, išvažiuos, kaip kiti išvažiuo, kojų nesu-sildęs. Bet, ačiū Dievui, aš dar tebesu ir, tokioje senatvėje galiu dirbti. Tai ką sakyti, kaip su jaunu draugu stosių į darbą? Tikrai, lietuvių katalikų bažny-čia bus Los Angeles. Tuo tarpu sutelpa netik lietuviai dabarti-nioje šv. Kazimiero bažnyčioje, bet dar ateina gražus būrelis ki-tų tautų katalikai. Jiems taip patinka mūsų graži bažnytelė, kad iš kitų parapijų atvyksta čionai priimti moterystės Sa-kramentą ir gauti palaiminimą.

Užbaigdamas viešai dėkoju visiems, kurie prisiuntė pini-gus už laimėjimo knygeles. Ta gausi auka bus suvartota užpir-kimui vietos naujai bažnyčiai. O kurie dar neprisiuntė atgal knygučių nei pinigų, tai galite

LIETUVIO PABĖGĖLIO LAIŠ-KAS IŠ ANGLIJOS

p. A. K. Masaitis, gyv. West-field, Mass., gavo sekančio tu-Tamstos laišką gavau rugpiūčio rinio laišką, kurį talpiname, iš- braukdami vardus ir pavardes asmenų, gyvenančių Lietuvoje.

London, 1945. 9. 2.

Didžiai Gerbiamas Pone,

Dėkoju Tamstai už laišką ir už pinigus. Tas mane tikrai la-bai nudžiugino, nes man, nete-kus dabar savo tikros tėvynės, susirašinėjimas su Amerika, ku-ri yra lyg antroji mūsų tėvynė,

pinigus prisiusti, bet knygučių šaknelės jau nereikalingos, nes lapkričio 25 d. buvo mūsų para-pijos bazaras ir, užsibaigus ba-zarui, laimėjo dovanas: Jonas Ramcauskas \$100., Vincas Mit-kus \$50. ir Bud Martin 25 dole-rius, visi iš Los Angeles, Calif. Bazaras davė mums pelno \$700. Pridėjus tą sumą pernykščio pelno, turime \$2000 naujos baž-nyčios pradžia. Bet kada pra-dėsime statyti, tai atsiras auko-tojų iš Los Angeles ir tolimes-nių lietuvių kolonijų, kurie su-lauks senatvės norės Los Ange-le apsigyventi ir turėti vietą nau-joj bažnyčioje.

Širdingai dėkoju visiems, ku-rie aukavote bazarui netik do-vanomis, bet savo darbą ir taip gražiai tą darbą atlikote, kad nei vienas žmogus neatsirado, kuris nebūtų valgių ar patarna-vimų neužganėdintas. Čia nega-liu visų išvardinti, kurie baza-rui aukavo, nes ilgai prisiėtu-rau rašyti visų vardus, bet turiu vie-šai padėkoti, kurie daugiausia vargo: — Monika Slioterienė, Jadvyga Dovydonienė, Kazimie-ra Norbutienė, Pranciška Bruz-gienė ir Emilija Mitkienė. O iš vyrų daugiausia dirbo Danielius Šleinis, St. Slioteris, Antanas Bruzga. Nuosirdžiai patarnavo Dovydonių dukrelės.

Prel. Maciejauskas.

bau tai miške, tai fabrike, be to dar Lietuvos Šalpos Komitetas sušelpdavo, bet vis dėlto, val-sitybė maža, o pabėgėlių labai daug. Švedams pradėjus demobilizuoti savo kariuomenę, su-mažėjo darbo. Taigi šių metų rugpiūčio mėn. 18 d. su mažu laiveliu (8x2 m.) keliese išplau-kėm į Angliją. Kelionė turėjo trukti tik keturias dienas, bet pakeičiui sugedo motoras, ir ne-žinia kaip visa tai būtų pasi-baigė. Bet aštuntoj kelionės dienoj mus bepludruojančius pastebėjo anglų lėktuvas, tada atplaukė anglų greitlaidis ir mus paėmė. Dabar laikinai gy-venu lageryje Londone. Pirmiausia čia Anglijoje norėčiau baigti universitetą arba aukš-tąją technikos mokyklą, kam reikėtų nuo 1—1½ metų laiko, nes jo nebaigus svetimoj šaly-nieko geresnio tikėtis negalima. Tėvams laiško parašyti negaliu ir dabar nežinau nei kur jie da-bar yra nei ką veikia. Dabar at-bėgėliai iš Lietuvos pasakoja, kad labai daug lietuvių esą iš-vežta į Rusiją į darbo stovyk-las.

Švedijoje pabėgėlių nuo Ve-liuonos nėra, nes daugumoj visi nuo Palangos arba žvejai iš Šventosios. Būtų labai malonu jei Jūs parašytumėte kas naujo Amerikoje. Linkiu Jums daug laimės.

Jus gerbiaus,
N. N.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Tėvas Antoninus Jurgelaitis. O. P., sveikina So. Bostoniečius su šv. Kalėdomis. Jis yra dabar apsisijęs Apartado 206, Lima, Peru.

AUKOS. Konservuoto valgio badaujantiems aukavo piniginis po \$5.: Jonas Jakimavičius, Charles Babb, John Norton, Petras Vervečka, Vladas Jakštas; p. Žuromskienė \$2., Ona Bilinskienė \$1., N. N. \$1., Marg. Petravičienė \$5., Uršulė Sedukienė \$2., Ona Bičkienė \$2., Kar. Šeječkienė \$5., Ag. Švedienė \$2., Kar. Trinkienė \$10., J. Slanina \$3., R. Jankūnas \$5., Plekavičių šeima \$5., Petr. Kalosienė \$3., p. Čiurlionienė \$2., pp. Pažasiai \$3., V. T. Savickas \$2., Lebikienė \$5., V. Sinkevičienė \$5.

Aukavo parapijos mokyklai Alena Jonušienė \$1., Antanas Lengvinas \$3., N.N. \$40. Ačiū.

Aukavome, aukojame ir aukosime medžiagos Lietuvai ir jos žmonėms, bet neužmirškime ir melstis. Ypatinai dabar po drabužių ir maisto rinkliavų, aukokime Lietuvos reikalams mūsų Kalėdines maldas, kaip Kalėdų dovaną.

Šv. Petro parapijos bažnyčioje tiems šventiems tikslams įvyks trijų dienų pamaldos, būtent: šeštadienį, sekmadienį ir pirmadienį. Jos prasidės su šv. Valanda penktadienio vakare, baigsis pirmadienį, 9 val. ryte su šv. mišiomis. Šias pamaldas ves svečiai ir vietiniai kunigai. Jų bėgy visi priekime išpažinties, priimkime šv. Komuniją, išklauskime šv. mišių, pamokslus ir pasimelstume. Tai bus tikrai gražios Lietuvai Kalėdų dovanos ir linkėjimai. Daug žmonių pavieniai daro rekolekcijas prieš dideles šventes, mes visi sykiu jas atlikime savo parapijos bažnyčioje.

Kaip sakiau, penktadienio vakare, turėsime šv. Valandą. Visa parapija būdėsime valandą su Jėzumi. Šeštadienį, 9 val. r., bus atnašaujamos iškilmingos šv. mišios už mūsų parapijos mirusius kareivius, pamokslas ir išpažinčių klausymas. 3:30 v. p.p., išpažinčių klausymas ir pamaldos.

Sekmadienį, rytą, per visas penkerias šv. mišias bus klausomos išpažintys, maldos už Lietuvą ir pamokslai. 10 v. r., aukuojamos šv. mišios už Lietuvą. 2:30 v. p.p., bus giedami mišpapai, maldos už Lietuvą ir klausomos išpažintys. Po šių pamaldų, salėje, įvyks parapijos vaikų Kalėdinis parengimas. 7:30 v. v., bus pamaldos ir klausomos išpažintys.

Pirmadienį, 9 v. r., bus atnašaujamos iškilmingos šv. mišios už Lietuvos žmones, pamokslas, ir klausomos išpažintys.

GALIMA GAUTI PLOTKELIŲ. Sekmadienį, gruodžio 23

d., po visų šv. mišių, bus galima gauti plotkelių, bažnytinėje salėje, W. 5th St., ir po abiejų šv. mišių, parapijos salėje, 492 E. 7th St. Taip pat bus galima plotkelių gauti per parapijos rekolekcijas.

LAUKIAMI SVEČIAI. Kapelionas kun. K. Jenkus atnašavo šv. mišias, sekm., 11:30 v. r., ir pasakė turiningą pamokslą. Kapelionas kun. Jonas Dainis laikė šv. mišias 9 v. r. Jis sveikino South Bostono žmones ir džiaugėsi sugrįžęs tėviškėn po keturių metų tarnybos. Kun. Dainis tarnavo Egipte ir Italijoje, atlanęs Palestiną. Jis yra paaukštintas kapitonu. Sveikiname kun. kapitoną, linkime atsi-griebti sveikatoje ir darbuotis Dievo garbei ir žmonijos labui.

Padidėjo Marijos Vaikelių Draugijėlė. Sekmadienį, įvyko naujų narių įrašymas į M. V. D. Įrašymo pamaldas atliko kun. S. Saulėnas. Prisirašė 26 vaikai. Sveikiname ir linkime augti.

Trečiadienį, vakare, bus laikomos šv. Teresės novenos pamaldos.

Trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį įpuola metų bertainio pasninkai.

KRIKŠTAI: Gruod. 16 d., tapo pakrikštytas Robertas - Vincencas sūnus Vlado ir Daratos (Preskenytės) Romanų, gyv. 85 Hamilton St., Dorchester, Mass. Regina Julė Aleksandro ir Anielės (Širmaitės) Kondraskų, gyv. 73 Romsey St., Dorchester, Mass.

Barbora Joana Zigmanto ir Juzefinos (Gerulskaitės) Pocių, 100 Wayland St., Dorchester, Mass.

PADARYTA SUNKI OPERACIJA

Gruodžio 7 d., šv. Margaretos ligoninė, Dorchester, padaryta sunki vidurių operacija p-niai Katrei Masiulienėi, gyv. 436 6th St., So. Bostone. P-nia Masiulienė yra Lietuvos Dukterų

PEACETIME MANUFACTURING NEEDS USED FAT! CONTINUE SAVING EVERY DROP TO HELP SPEED UP PRODUCTION OF PACKAGE AND LAUNDRY SOAP AND OTHER THINGS YOU WANT -

FOR EXAMPLE

- FENCING EQUIPMENT MAKERS REQUIRE USED FATS
- USED FATS GO INTO PHONOGRAPHS AND DISCS
- USED FATS GO INTO PAINTS AND WALL PAPER
- MANY PARTS OF BICYCLES REQUIRE FATS IN THE MAKING
- USED FATS HELP MAKE BED COMFORTERS, SHEETS AND PILLOW CASES - MATTRESSES AND SPRINGS

You saved used cooking fat for war needs, - continue saving it to help yourself and your family regain the peacetime plenty of America.

d-jos direktorė ir uoli darbuotoja katalikiškoje draugijoje; ilgametė LDS narė, "Darbininko" ir Darbininkų Radio ir visų gerų darbų ir įstaigų rėmėja, pasižymėjusi šeiminiškai. Jos sūnus Algirdas tebetarnauja kariuomenėje kur nors Japonijoje; dvi dukrelės ir žentas Mažeika, gyvena kartu. Jiems ir jos vyrui Boleslovui reikiame užuojautos. Teko girdėti, kad nors po truputį, bet eina stipryn ir gal Kalėdoms galės sugrįžti į namus. Prašykime Dievui jai stiprybės, kad ji vėl galėtų tęsti savo gerus darbus.

Cia dar prisegama vienas meilagių ženklas komunistų laikraščiams, kurie nuolat kartoja kad BALF pūdo surinktas drapanas savo sandėlyje. Rap.

LAIMĖJO ISTORIJS KONTESTE

Garsaus Amerikos laikraštiniuko William R. Hearst'o paskelbtame Amerikos Istorijos konteste, kuriame dalyvavo visos Bostono viešosios ir parapijinės High Schoolės, tapo paskelbta 25 mokiniai-ės kontesto laimėtojai. Smagu pažymėti, kad tu laimėtojų tarpe yra ir viena lietuvaitė, Angela Kneizytė, 16 m., 50 Cottage St., Norwood, lankanti Notre Dame Academy, Roxbury. Ji yra "Darbininko" redaktorius ir Radio vedėjo duklė. Ji laimėdama šia me istorijos konteste savo mokykloje laimėjo \$25.00 boną. Ji kartu su kitais laimėtojais ir kontesto tvarkytojais dalyvaus radio progrome (WMEX). Anglių spaudoje tilpo jos ir kitų atvaizdai ir adresai. Valio jaunai, lietuvaitėi taip gražiai reklamuojančiai lietuvių vardą! Rap.

BŪTŲ MILITARĖ BEPROTYBĖ

Nesenai, Bostone, (Ford Hall Forume) kalbėjo rašytojas - istorikas, ilgokai gyvenęs Rusijoje, prie bolševikų ir vedęs rusę, Louis Fisher. Kalbėtojas kalbėdamas apie atominę bombą pareiškė, kad išduoti paslaptį Rusijai kaip pagaminti atominę bombą būtų militarė beprotybė - military insanity. Rap.

Skaitykite Informacijos Centro Leidinius!

Lithuania's Fight for Freedom by E. J. Harrison
Kaina ----- \$0.50

Ghillebert De Lannoy In Medieval Lithuania by P. Klimas
Kaina ----- \$1.00

Užsisakykite: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, parėms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Saukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS - J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS, Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Užsiprenumeruokite Idomiausį Du kart savaitinį laikraštį "DARBININKĄ"

Laikraštis "Darbininkas" yra vienas rimčiausių ir geriausiai mėgstamųjų laikraščių, Amerikoje. Jis išeina du sykiu į savaitę - antradieniais ir penktadieniais.

"Darbininko" kaina metams \$4.00
Pusei metų 2.00
Įmant tik vieną numerį į savaitę, metams kaina \$2.00
Pusei metų 1.00

Užsiprenumeruodami money orderį ar čekį siųskite: -

DARBININKAS
366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Tel. SOU 4645

A BEAUTY GIFT SHOP IS ADDED TO CASPER'S Beauty Salon

738 E. Broadway, South Boston, Mass.

Take Years From Your Looks. Face looks younger when framed in the soft appealing Permanent Wave.

METINIS BALIUS

Šv. Jono Ev. Pašepinėš draugijos metinis balius įvyks sausio - January 5, 1946 metais, 376 W. Broadway, So. Boston, Mass. Pradžia 7 val. vakare. Baliaus šeiminiškai p. V. Medonis užtikrina visiems linksną laiką.

Taip pat primename, kad draugijos metinės šv. mišios bus atnašaujamos gruodžio-Dec. 30, 1945 m., 9-tą val. ryte, šv. Petro lietuvių bažnyčioje, West 5th St., So. Boston, Mass.

Visų narių pareiga dalyvauti šv. mišiose ir baliuje. Rap.

LITHUANIA UNDER RED FASCISM

Praeitą sekmadienį prie lietuvių bažnyčios buvo dalinama didelės reikšmės knygutė vardu "Lithuanian Under Red Fascism". Ta knygutė tai ištraukos, iš Congressional Record svarbių, istoriniais faktais ir dokumentais paremtų kalbų pasakytų Jung. Valstybių Kongreso Wisconsin'o kongresmono, didelio kovotojo už pavergtųjų ir naikinamųjų žmonių teises, Hon. Alvin E. O'Konski. Kalbos liečia lietuvių kovas su načiais ir rusais, ir ką lietuvių pergyveno ir pergyvena nuo šios galdynės barbarų, dar tebeteriojančių Lietuvą. Čia įdėta ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atsisaukimas į Amerikos prezidentą ir Anglijos premjerą. Gale įdėtas istorinės reikšmės dokumentas, sujaučiančs katalikiškąjį pasaulį, tai Ištremtųjų Lietuvos Vyskupų raštas ir viso pasaulio katalikų vyskupų. Su šiuo nepaprastu dokumentu išdėstančiu Lietuvos tragediją ir kuri pasirašė Arkivyskupas Metropolitas Juozas Skvireckas, Vyskupas Vincencas Brizgys ir vyskupas Vincencas Podolskis turėtų būtinais kiekvienas lietuvis susipažinti. Būtinai visi įsigykite šią reikšmingą knygutę, pilną svarbių dokumentų. Rap.

Paulius Mikalauskas, 184 Gold-St., So. Boston 27, Massachusetts.

Parsiduoda-Dorchester

3-jų šeimynų namas - \$6500.
3-jų šeimynų namas - \$6700.
3-jų šeimynų namas - \$7400.
2-jų šeimynų namas - \$4000.
A. M. JOHNSON & SON
Real Estate & Insurance
1453 Dorchester Ave.,
Dorchester, Mass.
Tel. CH. 1020

So. Boston Furniture Co.

Visoki baldai, lovos, matrasai ir vaikams pilnas pasirinkimas.
380 1/2 West Broadway,
Tel. SOU 2758
Jūsų kreditas geras.
Pristatymas skubus.

APKALKITE NAMUS SINGELIAIS - NEREIKĖS JŲ MALIAVOTI

Dėl platesnių informacijų pasaukite
H. S. TITELBAUM
Tilo Roofing Co., Inc.
District Manager
1576 BLUE HILL AVE.,
MATTAPAN, MASS.
Tel. Blue Hills 8400

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKE
Lietuvių Graboriai ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teisę
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta -
838 Dorchester Ave.
Tel. COLUMBIA 2537

CASPER FUNERAL HOME

187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS FUNERAL HOME

564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia Šermenims Dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

JOHNSON'S BACK PLASTER

Greit Palengvina Žiaurią STREŅŲ GELĄ

Maloniam palengvinti nugaros skausmą, patikrinta būda atliksuot paprasta streņų gela. Tik užke Johnson's BACK PLASTER! ant pat skaudamos vietos. Švelnus jo vaistai palen g v a SILDO jum nugarą, sujūdina kraujo apytaką, skaido jo prityvima, lengvina skausmą. Šita mūšino priedanga laiko šiluma vidų, šaltį lauke - duoda nuolatinę atramą - jauties puikiai! Reikalauk TIKROJO Johnson & Johnson pagaminto. Arčiausioj vaistinėj.

KEITH MEMORIAL

STARTS XMAS DAY

Literatūros Skyrius

Veda — Antanas Vaičiulaitis

KUČIŲ PASIVAŽINĖJIMAS

Iš geležinkelio stoties li-gi tėviškės namų kelionės tebedavo geros penkios minutės.

Ir per anas Kūčias prieš karą, kaip ir seniau, aš sniego laukais skubėjau į gimtinę pastogę.

Ten laukė savi medžiai, savi namai, savi žmonės, — ir pasivažinėjimas ro-gėmis.

To pasivažinėjimo bal-tais žiemos laukais ne tik aš vienas ilgėjaus. Sesers mažoji dukrelė taip pat mąstydamo apie įkinkytus arklius, apie varpelio skambėjimą per pievas, dirvas ir sodybas.

Buvo jau pavakarė. Tad ilgai nė nebuvo ko gaisuo-ti.

Vos spėjus žengtį pirkion ir apsisveikinti, jau ir pa-sigirdo klausimas:

— Ar nepakinkyt ark-lius?

Kokia čia begali būti a-bejonė!

Štai jau arkliai prunkš-čia, iš tvarto išvesti. Var-pelis skamba, kabinamas prie plėškės, ir mažoji Ma-rytė džiaugdamosi vytu-riuojas į skaras, kad nesu-šaltų, žvarbiam vėjui pu-čiant.

Mudu sėsdami į roges su mažąja mergyte ir truk-teliam vadeles.

Mama, išėjus pro duris, šaukia:

— Tik apsižiūrėkit, kad kas nors neatsitiktų...

— Gerai, gerai...

— Ir ilgiai neužtrukit...

— Gerai...

Mes jau už vartų, baltų laukų platybėse.

Vėjas žarsto sniegą, var-pelis giedriai skamba ir skamba — jo tintėjimas toli skrenda.

Zvalgomės aplinkui. Tai senos ir geros vietos, kur lie-vienas medis ir kiekvienas grumstas pažista-mas. Kaimynuose iš kaminų rūksta dūmai, — ir iš visur tartum kvėpia šven-tėmis ir pvrageis.

Arkliai bėga gražiai, jie čion žino kelia, ir ju nė važnyčioti nereikia. Bet mudu su Maryte tuoj pa-stebim, kad bėroji yra tin-ginė, ir ji leidžia sarčiui vienam roges traukti.

Botaras abudu arklius lygiai įkinko į darbą.

— Matai, kokia! — supei-kia kumelę Marytė.

Mažoji mergaitė ro-gėse laikosi rimtai ir atsargiai.

— Ar nešalta? — klausiu jos.

— Ne, — atsako mielas mažytės balsas.

Lietuvoje, netoli Kauno, randasi Pažaislis, kur Se-selių Kazimieriečių vienuolynas. Štai jo vaizdas žiūrint iš aukšto.

— O ką namie veikei per šį laiką?

Dabar prasideda šnekos. Marytė turi daug darbų ir rūpeščių. Ji Kalėdoms ren-gešė, eglutę puošė, pas bro-liuką buvo nuėjusi, — ži-nokite, kad broliukas gy-veno savo namuose, pas mamą, gi jinau gimė ir už-augo močiutės pastogėj, mano tėviškėj... Anksčiau gi ji buvo susirgusi, kosė-jusi ir lovutėje gulėjusi.

Taip besišnekučiuodami, įsukome į vieškelį. Jis jau buvo tuščias, smarkiai nu-važinėtas ir nuslidinėtas.

Reikėjo būti atsargė-niam. Vadeles stipriau su-ėmiau ir pavariau arklius ritele.

— Ana, kurapkos! — su-šuko Marytė.

Iš tikrųjų, rugių lauke, sutūpusios ant sniego, jos laukė nakties. Toli laukuo-se pasirodė naujas žvėre-lis: ten striuoksėjo zuikis. Pabėgėjęs jisai atsisėdo ant paskutinių kojų ir gė-rėjosi mūsų rogių varpelio skambėjimu, — bent taip mudu su mažąja Maryte nutarėm.

Bet dabar mums reikėjo apsižiūrėti: kelias buvo labai nuvažinėtas ir snie-gas sumuštas kaip stiklas, jog rogės jau sklendė ir slidinėjo.

Mergaitė, paraudusi nuo vėjo, prisiglaudė prie ma-nės.

Pravažiavę kaimo robe-beles, kur gyveno darbi-ninkai, mudu nusprendėme grįžti atgalios, nes buvo jau vis slidžiau ir slidžiau.

Kryžkelėje apsisukom ir pavarėm arklius. Jie, pa-jutę kelionę į namus, pasi-darė eiklesni ir, nė neragi-namė, įsivarė, ristele.

Čia mus ištiko nelaimė.

Rogės susklendė ir pryša-kiu sudavė bėrajai ir sar-čiui ir kojas. Juodu pašoko ir ėmė smarkiau nešti, vis dažniau daužomi į kojas.

Patraukiau vadžias, bet nieko negelbėjo. Arkliai

BAŽNYČIOJE NAUJUJŲ METŲ NAKTĮ

Klūpo senelis sugniūžęs, Varsto rožančių sudilusį.

Menasi kelią keliužį,

Laimė tiek kartų apvylusią.

Ką nauji metai jam teikia?

Kryžių, kasdienę Kalvariją.

Metai senatvės paklaikę

Traukia agonijos arija.

Siaubas baisusis jį pančioje.

O, kaip graži ta naktis! —

Rankos surizgo rožančiuje —

Puola, bučiuoja grindis.

Kazys Inčiūra.

KALĖDOS

Varpai sukambėkit, Prabilbit g'aros.

Štai Kristus nužengia Šiandien į tvartelį.

Menkučio gurbelio Dureles jau daros,

Jau vysto Marija Mažytį Sūnelį.

O Dieve, Kurs žodžiu Pasaulį sutvėrei,

Ateini ant žemės, Dar vargt ir kentėti.

Aukščiau už gyvūnus Tu žmogų iškėlei,

Dar kartą ateini, Kad jam čia padėti.

Kiek meilės parodei Tu žmogui niekingam,

Nemokam įvertyt Mes Tavo gerumo.

Užmiršom, apsnūdom, Darbuose aptingom,

Tik dairom's ir ieškom Vien sau malonumo.

Sustingo krūtinės Daugumui jau mūsų,

Širdys neb'alsuoja Ir liko ledinės.

Užmiršo jie malda, Net ir Tėve Mūsų

Ir artimo meilę, Tautą ir tėvynę.

Išgirskim, tautiečiai, Mes balso varpelio,

Atminkim tėvynę Ir jos pagailėkim.

Prašykim, maldaukim Šiandien prie lopšelio,

Padės mums varguose, Bet mes ir triušėkim.

U. G.

jau lėkė, kaip pašėlę. Vėjas švilpė pro ausis, ir mes štai palikom užpakaly darbininkų pirkias. Aš tikrai apsidžiaugiau, kad tuo tarpu nebuvo į kelią išbėgęs koks vaikas, ar vištos, ar kitas gyvas sutvėrimas.

Ziūrėjau, ar priešais kas neatvažiuoja. Bet vieškelis buvo tuščias — nei žmo-gaus, nei gyvulio. Tik pora varnų išgąsdintos pakilo ir nuskrido, kvaksėdamos.

Antras mano rūpestis buvo mergaitė. Ji sėdėjo, prisiglaudus prie manės, ir tylėjo. Gal ji maštė, kad mes šauniai važinėjamės, kaip dideli ponai: žirgai lekia, varpelis skamba vis dažniau ir garsiau, ir visi balti laukai stebisi mūsų kelione. Šiaip ar taip, Ma-rytė neatrodė persigandu-si, o gal tik neišsivadė.

Jau netoliese buvo ir ke-lio užsisukimas. Aš lau-žiau galvą, kaip duoti vin-gį, mudviem neišvirstant iš rogių. O jei jau reiktų kristi ant kelio, tai kaip mergaitę išsaugojus. Ma-

nes tuščia jo, bet jinau, mū-sų namų paukštelė ir džiaugsmas, — kad tik ji-nai išliktų nepritrenkta ir nesužalota...

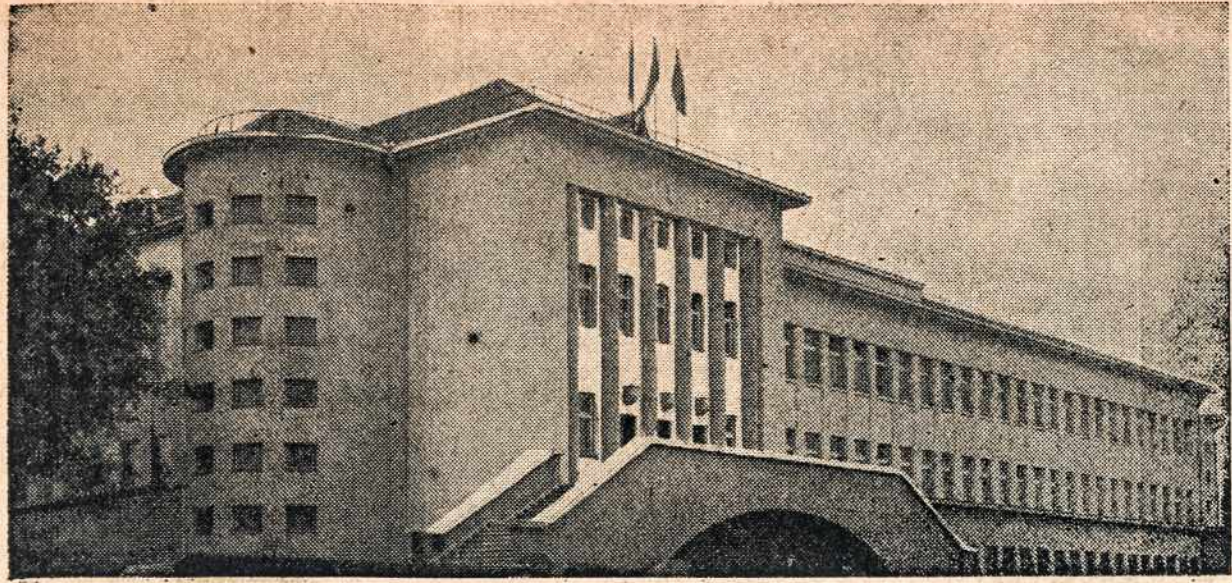
Kalėdos

Ei, Kalėdos, brangi šventė, Broliai vargšai, jums ji švėsti! Ilgą laiką prisikentę Šiandien džiaugsmą galit rasti.

Ant užklotu dailiai stalo Šventą duoną vakar laužę, Jėzum džiaukitės be galo, Jei tik sąžinė negriaužia.

Nežiūrėkit, kad sudžiūvęs Kūnas jūs, lyg Kūčių šienas, Katalikas ir lietuvis Turi tvirtas būt, kaip plienas.

Nes tik dorą, nes tik tiesą Pamylyję gal iškilti, Ir išvysti mokslo šviesą Ir atrasti laimės viltį.

Įvepriklausomos Lietuvos laikų naujoji statyba...

PAMILAU

Pamilau aš šį kampelį, Savo gimtą kraštą, Pamilau tėvų namelį, Tą namelį prastą.

Pamilau tėvynės grožį, Kurs visur mus lydi, Ir tą rūtą ir tą rožę, Kur palangėj žydi.

L. Ž. — "P."

Okinawa salos lygumose čia ilsisi amžinam atilsui žvaigždė-tosios šešėlyų, šios šalies žuve už laisvę kariai. Tai ketvirtosios kapinės dėl 7-tos Divizijos. Ki-tos randasi—Attu, Kiska, Kwa-jalein ir Leyte. Lai tie už laisvę žuvusiųjų kapai butina žmoniškumo jausmus dabartiniems pa-saulio tvarkytojams, kad ir pa-vergtieji trokšta laisvės.

nes tuščia jo, bet jinau, mū-sų namų paukštelė ir džiaugsmas, — kad tik ji-nai išliktų nepritrenkta ir nesužalota...

Kūčių Vakarąs

Atėjo baltas kūčių vakaras, Už stalo susėdo mūs šeima: Keturi broliai, trys seserys Ir mūsų motinėle mylima.

— Gal paskutinių kūčių čia visi susirenkam— Pradėjo malda motina:

— O Viešpatie! Te Tavo Duona Mūsų gyvenimo vargus pasotina!

Juokiasi aš, visų savųjų mylima, Kaip juokiasi mergaitė mylima — Ir su manim skambėjo baltos tylumos, Klegėjo mūsų nusiteikusi šeima.

— Kalėdos! Ak, tos laukiamosios šventės! Nuo užlų traukit, vyrai, važį naują. Bažnyčion ryt! Pasibaigė adventas — Vėl linksmosios dieneles atkeliauja!...

Praėjo metai jau devyni Ir vėl tas baltas Kūčių vakaras. Tik kodėl mūs keliai taip susipynė, Kaip ištremtųjų Viešpaties vaikų?

Man rodos: dar ir šiandien, kaip tada, Ten sėdime visi sustingę. Sugyja ne viena ten žaizda Ir išsitiesia kelių klaidžių vingiai.

Ir, rodos, šimtus metų ten sėdėsime, Aš krykštausiu laimingas ir būklus. Juk visi laukiame ateinančio pavėsio, Ir nūn gyvename tik ilgus advento metus...

Kazys Inčiūra.

Arkliai nešė roges įnirtę, mažytė nutilo, nebaigus savo žodžių.

Umai man švykstelėjo a-kyse. Ant kelio pasirodė juodas, nuo sniego nupus-tytas žemės sklypas.

Arklius nutaikiau, kad užlėktų ant tos plikos žė-mės. Rogės tik suburgė, trinktelėjo, kai pavažų ge-ležis grybžtelėjo žemę, — ir dešinio arklio viržiai su-truko.

Drebėdami ir garus pro nosis šnirpėdami arkliai sustojo. Jie tikrai buvo į-bauginti ir įnirtę — užteko akį mesti į juos, kad įsiti-kintum.

Pažvelgiau į Marytę. Ji kūpsojo rogėse be kokio iš-gąščio. Ji vargiai suprato, kad mūsų kelionė galėjo kitaip baigtis.

Aš nieko nesakiau. Paė-męs už pavadžio, pavedė-jau arklius, kol jie atsiga-vo ir jau nebūkštaudami ėjo.

Paskui išėdau į roges. — Žiūrėk, Maryte, na-muose nieko nesakyk, kad arkliai bėgo... — paprašiau mažosios.

Ji sutiko nieko nesakyti. Grįžome jau be nuotykių. Namie niekas nebuvo

matęs mūsų greito važia-vimo. Sutrūkusius viržius pasisekė visokiomis gud-rybėmis išaiškinti.

Marytė savo žodžio lai-kėsi ir tylėjo. Bet, matyti, ją koks rūpestis graužė: ji vis stoviniavo pirkios vi-dury, susigalvojusi.

Tik štai vienu sykiu ji atsisuko į močiutę ir prie-kaištingu balsu prašeko: — Bet tie arkliai — kaip pakvailę koki...

Čia aš jai šūktelėjau, ir

Arkliai nešė roges įnirtę, mažytė nutilo, nebaigus savo žodžių.

Nuo to laiko ji ištikimai laikėsi savo sutarties.

Vargiai ir šiandien kur nors pasaulyje kas bežino apie mudviejų Kūčių ke-lionę baltais Lietuvos lau-kais, su varpelio tintėjimu

O, DIEVE

O, Dieve, mano akys, O kur Tave regės? — Paliko žmogus aklas, Paliko neregys.

O kas išgirdo balsą? Krūtinė kam rami?... Vidurnaktį sušalsi, Sustingsi širdimi.

Gyventi bus tau liepta — Gyvenimo nebus... O ilgas ilgas lieptas Bedugnėmis siūbuos.

Nuvaro mano protas... Kas poilsį žadės? O luošą ir kuprotą Ar glausi prie širdies?

Pabudink mane, Tėve, Alsavimo kvapu... Daug, daug ko priminė jau Jaunystės ir kapų...

K. Br-nas — "A."

NE TAU, ŽEME!

Ne tau aš, žeme, užgimiau Buities ne čia namai, — Man erdvės meilę uždegė, — Danguj liepsna, čia — pelėnai.

Ne tau, svyrrokuklė, amžinai Viešėt čia atėjau Seniai širdin — Palaiminto Aš vardą įrašiau. —

Tiktai saulėtekiais, saulėlei-džlais Sieloj džiaugsmų tvanai; Tos valandos kalėti čia Ir riša amžinai. —

Beta — "P."

DAINAVOS ŠALIS

Daugel mūsų tėvynėje y-ra puikių ir gražių vietų, daugel yra šalių, kur pa-garsėjo senų tėvelių dar-bais, bet tarpe jų visų gra-žiausia ir garsiausia Dai-navos šalis ir savo aukš-tais kalneliais, ir žemais kloneliais, savo tamsiom's giriomis, didžiais tanku-mynais, kur nei žmogus nepraeina, nei žvėris ne-pralenda, tik maži paukš-teliai čiuibonėliai pralekia, tik raibosios gegulės ir lakštingalėlės, kur ankstų rytą ir vėly vakarėli-lakš-tuoja, ten niauria girelė linksmina.

Bet ir už mažus paukšte-lius čiuibonėlius, už lakš-tingalėles garsiau dainuo-ja ten jaunos sesulės, Dai-navos šalies skaisčios mer-gelės...

Ir ankstų rytą ir vėly va-karėli skamba jų dainos — ir giriose tamsiose, ir lan-kose žaliuose, kai šienelį grėbia, ir laukuose pla-čiuose, kur rugelius jau-nos piadna, ir žaliame vyš-nių sodely, kur bernelio liūdi...

Ko tik nekalba, ko nemi-ni skambi mergelės lelijė-lės daina, ko mums nepori-na, nepasakoja!

Ir senovės garsius laikus, didžius senųjų tėvų dar-bus ir nūdienos vargus, kuriuose skursta Lietuvos šalelė. Ir gražios, ir skam-bios, ir jausmingos visos jų dainelės, kad dieną nak-tį jų beklausydamas neat-siklausytum...

Bet iš visų dainų daine-lių ta visų skambiausia, kurioje mergelė dainuoja gūdžiu balseliu apie aukš-tus kapus, kur guli mūsų tėvai milžinai — ir ilsisi...

V. Krėvė.

ir su įmirtusių arklių lėki-mu.

Ateinant Kalėdoms, aš vis prisimenu šį važiavimą ir dar daug, daug kitų daiktų, žmonių ir atsitiki-mų, kurių šiandien nėra ir apie kuriuos nė gando ne-girdėti.

A. Vaičiulaitis.

Lietuvio balsas Apvaiz-dai: — "Nuplauk, nutrink nuo mūsų žemės vergijos liekanų sutras..."

Tf. Tl.

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas "VYTIS"

"VYTI" leidžia Amerikos džiaul-sia jaunimo organizacija — Lietuvos Vyčiai.

"VYTIS" eina kas mėnesį gražias paveikluotas ir deda idomų straips-nių, žinių iš Amerikos ir užsienio. "VYTI" rasi žinių iš viso pasau-lio.

"VYTIS" rašo apie Amerikos lie-uvių jaunimo judėjimą. "VYTI" rasite idomų pasiskaity-nų tinkamų seniems ir jauniems. "VYTI" redaguoja įžymus ir paty-ces redaktorius Ignas Sakalas ir "VYCIUI" bendradarbiauja jo su-cviesti įžymiausi literatai.

TAD, padarykite sūki: "Tenelie-ka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nor' mažausio sky-riaus, kurie neskaitytų "VYTIIES". 'Ist skaitykite "VYTI!"

"VYTIIES" kaina metams tik \$3.00

"VYTIS"

366 W. Broadway,

So. Boston 27. Mass.

Lietuvos laukuose...

